

**ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ
НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.**

**ПРОУЧВАНЕ
НА НАГЛАСИТЕ, ОЧАКВАНИЯТА И НАМЕРЕНИЯТА
НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ, ИМАЩИ
ОТНОШЕНИЕ КЪМ РАЗВИТИЕТО
НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ**

**ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ
НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ
2021-2027**

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

Съдържание

Обща информация	3
Методи и подходи, цели и задачи	3
Анкетно проучване	6
Работни срещи (фокус групи)	22
Проектни фишове	32
Изводи и заключения	50

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

Обща информация

Настоящото проучване е извършено във връзка с подготовката на План за интегрирано развитие на община Полски Тръмбеш за периода 2021 – 2027 г.

Времеви период: септември 2020 г. – юли 2021 г.

Териториален обхват: община Полски Тръмбеш.

Целеви групи: физически и юридически лица, стопански и нестопански субекти, местни и държавни органи на управление, имащ отношение към развитието на територията на община Полски Тръмбеш.

Методи и подходи, цели и задачи

Методическите указания на МРРБ за подготовка на ПИРО (2021-2027) изискват прилагането на *подход „отдолу - нагоре“*. По същността си този подход представлява използването на различни инструменти за наблюдение и оценка на хората от една социална общност и създадените от тях професионални или формални мрежи за определен период от време с цел да се установи настроението, нагласите, очакванията и намеренията им за развитие на територията, където живеят и работят. Подходът „отдолу - нагоре“ изисква прилагане на изследователските инструменти на микро-равнище, чийто резултати да се използват и изпълняват на най-високо или макро-ниво (в провеждането на местните политики и управлението на общината). Подходът предполага и използването на предимства, отнасящи се до изрично съобразяване с мненията, позициите и очакванията на малки социални групи при осъществяване на местната политика от страна на администрацията. По същността си подходът се ръководи от принципа на „минималния консенсус“, допускащ намирането на зони на съгласие между групи с противоречиви интереси и очаквания за развитието.

Подходът „отдолу-нагоре“ е насочен към регистриране на мненията на участниците в отделни групи на микро-равнище, за да може формално всеки жител да оцени своята роля в Плана за интегрирано развитие на община Полски Тръмбеш (2021-2027) и да се възползва от възможностите, които той предоставя. Това означава да е налице по-малка вероятност отделни индивиди или социални групи да усетят негативни ефекти от провежданите реформи в различни сектори и да допринесат в максимална степен за общото икономическо и социално развитие на общината, паралелно с подобряването на личния им стандарт на живот.

Главното предимство при използването на подхода „отдолу-нагоре“ е, че ПИРО се разработва въз основа на солидната логика на най-широки и едновременно с това най-активни на територията обществени групи, които следват собствените си цели, интереси и намерения. Така те стават съавтори на Плана за интегрирано развитие, но и по този начин поемат отговорност за неговото прилагане и изпълнение.

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

При подготовката на Плана за интегрирано развитие на община Полски Тръмбеш (ПИРО 2021 - 2027) се събра и обработи статистическа информация за територията на общината, която отразява обективната реалност за състоянието на територията. Едновременно с това резултатите от настоящото проучване даде представа за субективното мнение на хората.

Съчетаването на обективната реалност и субективните мнения на хората от общността осигурява по-ясна картина на перспективите за развитие и възможностите за реализация на важни за територията на община Полски Тръмбеш проекти, така че да се постигне колкото се може по-добър баланс между желаното и възможното, субективното и обективното.

Основната цел на настоящото проучване е да бъдат установени нагласите, очакванията и намеренията на местните жители по отношение на сега съществуващата ситуация на територията на община Полски Тръмбеш, както и за бъдещото развитие на местната общност. По този начин ще бъде подпомогнат процеса за изготвяне на План за интегрирано развитие на община Полски Тръмбеш за периода 2021 – 2027 г., така че да отговаря на нуждите, желанията и възможностите за развитие на жителите на територията. Ето защо **в проучването са използвани следните методи и подходи:**

- Анкетно проучване;
- Работни срещи (фокус групи);
- Попълване на проектен фиш.

За изпълнението на тази цел бяха поставени и изпълнени следните дейности и задачи:

Дейност 1: Идентифициране на целеви групи от заинтересовани страни

В рамките на Дейност 1 бяха идентифицирани и определени целеви групи и заинтересовани страни, имащи отношение към развитието на община Полски Тръмбеш, както следва:

- Представители на местната и държавната власт;
- Представители на структурите на гражданското общество, в това число НПО, сдружения, клубове, настоятелства и други, с дейност в сферата на културата, образованието, младежта, спорта, туризма, околната среда, равенство и основни права и т.н.
- Представители на икономическия сектор, в т.ч. предприятия, земеделски производители, кооперации, дружества и т.н., независимо от сферата на дейност.
- Граждани.

Дейност 2: Провеждане на анкетно проучване сред заинтересованите страни

В изпълнение на Дейност 2 бяха поставени и изпълнени следните задачи:

- Подготовка и разпространение на анкетна карта сред заинтересованите страни;
- Събиране, обработка и анализ на получените карти.

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

През анализа на анкетните карти се установи каква е оценката на местните хора за природната среда, инфраструктурата, условията в населените места, социалните, образователните и културните дейности, както и какво мислят за състоянието на жилищата, сигурността, икономиката, туризма, какво им е отношението към отпадъците и околната среда и др. Едновременно с това стана по-ясно какви са намеренията, нагласите, вижданията и очакванията на заинтересованите страни, относно потенциала за развитие на тях самите, жителите и територията на община Полски Тръмбеш.

Дейност 3: Провеждане на работни срещи (фокус групи)

Целта на работните срещи беше под формата на фокус групи от една страна да се запознаят участниците с целите и задачите на плана, а от друга да се получи обратна връзка, мнения и предложения по отношение на приоритетите, мерките и проекти, които да бъдат заложили в бъдещия План за интегрирано развитие на община Полски Тръмбеш 2021 – 2027 г.

Междувременно беше проведена работна среща с представители на общините Свищов и Полски Тръмбеш за определяне на съвместни проекти и зони за развитие.

Във връзка с резултатите от проучването и генерираните идеи за проекти бяха осъществени 3 работни срещи на вътрешната работна група за подготовка на ПИРО, сформирани със заповед на кмета на община Полски Тръмбеш. В рамките на тези срещи се получиха предложения и мнения относно генерираните проекти, което на по-късен етап доведе до преразпределение в рамките на ПИРО.

Дейност 4: Избор на идеи за проекти

В изпълнение на Дейност 4 бяха поставени и изпълнени следните задачи:

- Подготовка и разпространение на проектен фиш, в който заинтересованите страни могат да опишат идеята за проект;
- Събиране, обработка и анализ на получените идеи за проекти.

В резултат на това се маркираха онези инвестиционни намерения, които според заинтересованите страни, могат да имат най-голямо въздействие върху развитието на социално-икономическия живот на територията на община Полски Тръмбеш. Така спазвайки подхода „отдолу-нагоре“, от частното към общото, тези проекти ще допринесат за определяне на целите и приоритетите в Плана за интегрирано развитие на община Полски Тръмбеш за периода 2021 – 2027 г.

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

Таблица 1: Времеви график на изпълнените дейности и поставените задачи

№	Дейност/Задача	Пояснения	Дати/Периоди	Брой участници
1	Идентифициране на заинтересовани страни	Идентифицираните групи: общинска и държавна администрация, културни, образователни и социални институции, неправителствени организации, бизнеса и граждани	Септември 2020 г.	90
2	Анкетно проучване	Проведено сред заинтересовани страни	Септември – Октомври 2020 г.	90
3	Работни срещи (фокус групи)	Проведени 7 работни срещи (фокус групи) с участието на заинтересованите страни Една среща с представители на община Свищов и три срещи на вътрешната работна група	Септември 2020г. – Юли 2021 г.	115
4	Идеи за проекти	Събрани и обработени 41 проектни фишове от заинтересованите страни	Септември – Декември 2020 г.	22

Анкетно проучване

Описание на анкетното проучване

Методът на анкетното проучване се състои в събиране и обработка на първична емпирична информация за определени мнения, очаквания, знания и социални факти, които дават предварителна оценка на предвидения набор от респонденти за състоянието на местната социална и икономическа среда. По характера си, това анкетно проучване се дефинира като фокусирано (полуформализирано) изследване, търсещо мнението на респондентите по определени критерии, описващи макрорамката на социалната действителност в община Полски Тръмбеш.

В хода на анкетното проучване е използвана квотна многостепенна извадка, гарантираща неслучаен подбор на респондентите и ангажиране на представители на социални групи с активно участие в местния социален и икономически живот. За разлика от случайния подбор, тази извадка дава по-ясен фокус върху мнението на

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

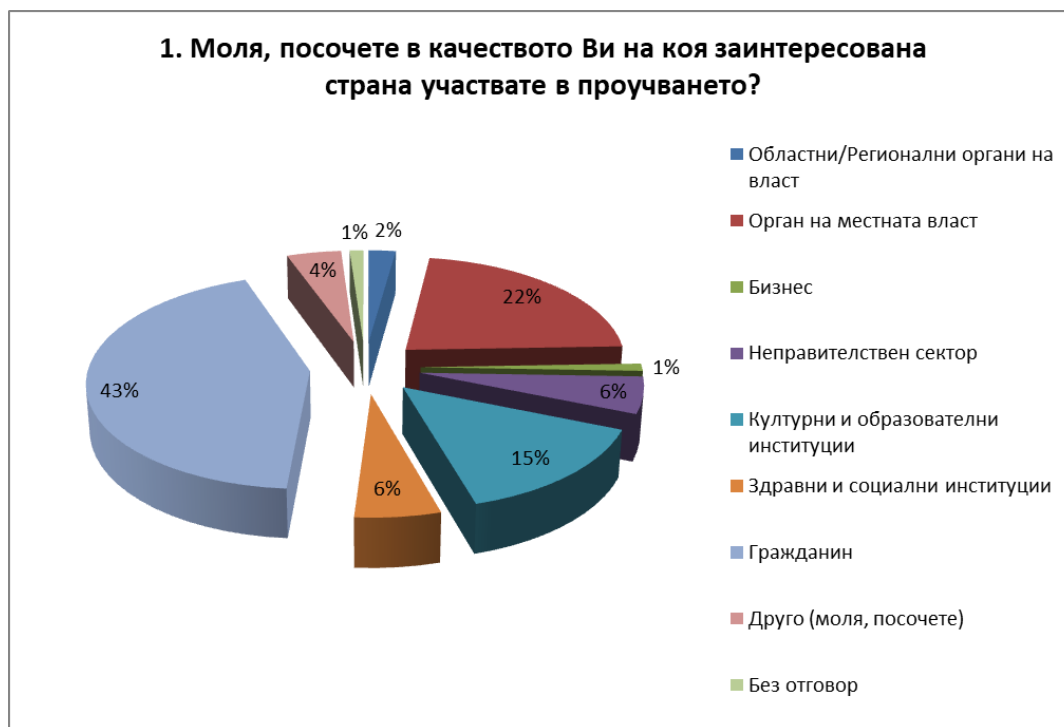
местната общност, защото ангажира гражданите с най-активно мнение и място в нея. Ангажирането на мненията именно на най-активната част от общността гарантира по-висока представителност в сравнение с по-голяма и тежка извадка, представяща позициите и на неактивните социални групи.

Анкетното проучване използва 5-степенна Ликъртова скала, даваща възможност да бъде събрана по-прецизна и по-лична информация от респондентите. Така различните степени на отношение и мнение, на съгласие или несъгласие с определена тема регистрира различния интензитет на отношението на респондентите. Ликъртовата скала предполага разстоянията между отделните възможни степени на отговорите да са еднакви, т.е. достатъчно балансирани. В този смисъл тя покрива не само рационалните, но дълбоко емоционалните позиции на участниците в анкетното проучване.

Анкетното проучване на нагласите, очакванията и намеренията на обществеността за развитието на община Полски Тръмбеш е ключово в процеса на подготовка на Плана за интегрирано развитие на общината (2021-2027). Това проучване е един от методите, който допринася за прилагането на подхода „отдолу – нагоре“ (Bottom up), доколкото той най-добре отразява предварителните нагласи на обществеността – или поне на най-активната ѝ част – на изследваната територия.

Резултати от анкетното проучване

Въпрос 1

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

Коментар:

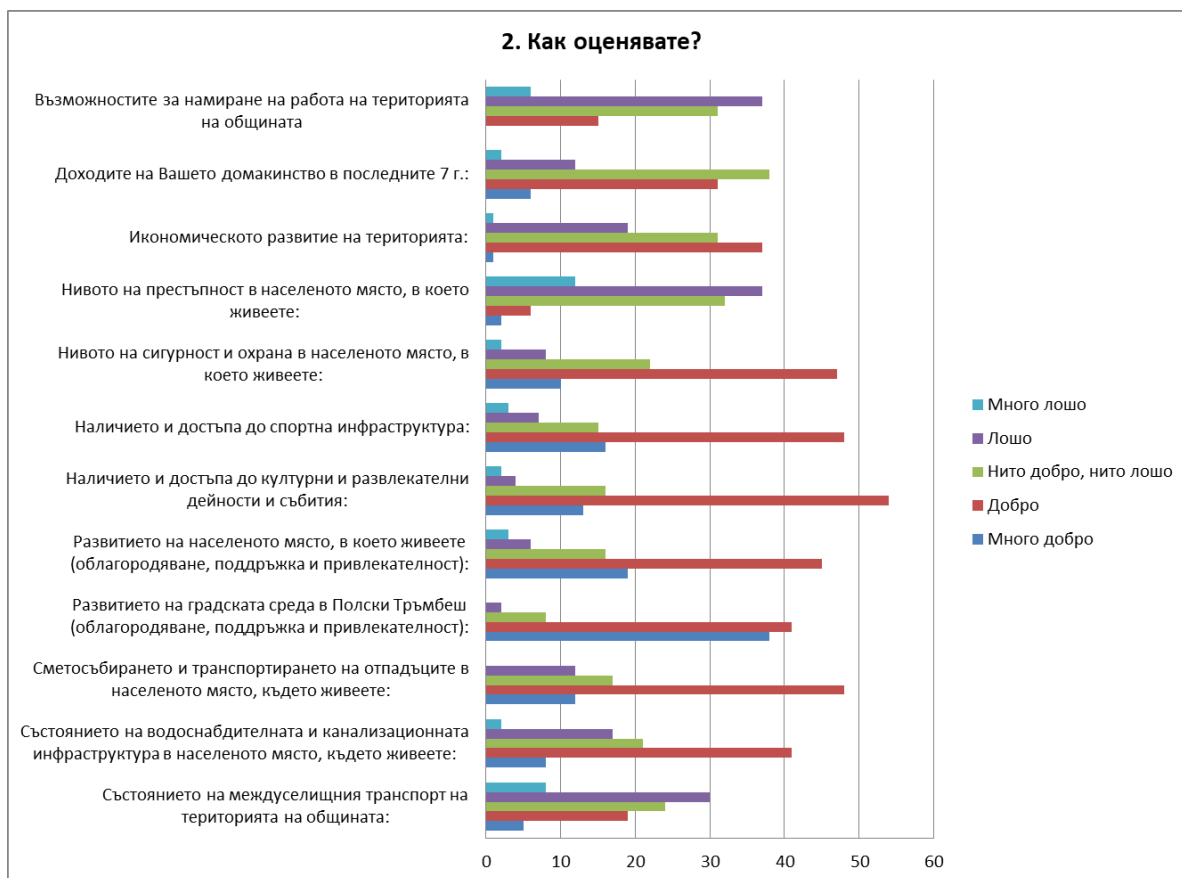
Извадката е в унисон с методологическото изискване за провеждане на анкетното проучване в максимално широка респондентска основа. Очевидно въпросът покрива основните социални групи на територията на община Полски Тръмбеш. Видимо силно са представени административните структури, като ключови звена за изпълнение на секторните политики, както и представителите на културните и образователните институции. Това са основните звена, които се превръщат в кадрови „скелет“ при управлението на проекти на местно ниво. Те са и най-подготвените институционални звена, които не просто реализират различните секторни политики, но и са в състояние да ги бюджетира, мотивира и отчитат. За малките общини това е от изключително значение, доколкото липсата на кадрови капацитет не рядко се оказва причина за забавянето на проектната документация и за изпълнението на иначе добре замислени местни инициативи. В същото време съществува и очакването, че са налице институции, които като цяло са по-подготвени или имат по-висока проектна готовност да заявят намеренията си за включване в бъдещия План за интегрирано развитие на община Полски Тръмбеш.

Разпределението в анкетата на разнородни подгрупи дава доказателства, че мнението на местните хора е равноправно и балансирано зачетено и не са изключени важни структуроопределящи части на местната общност като цяло. Не се регистрира доминация на една или друга подгрупа, което несъмнено би се отразило на финалните резултати от проучването, а и вероятно би било в противоречие с обективните резултати, получени от местните и национални източници на статистическа информация.

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

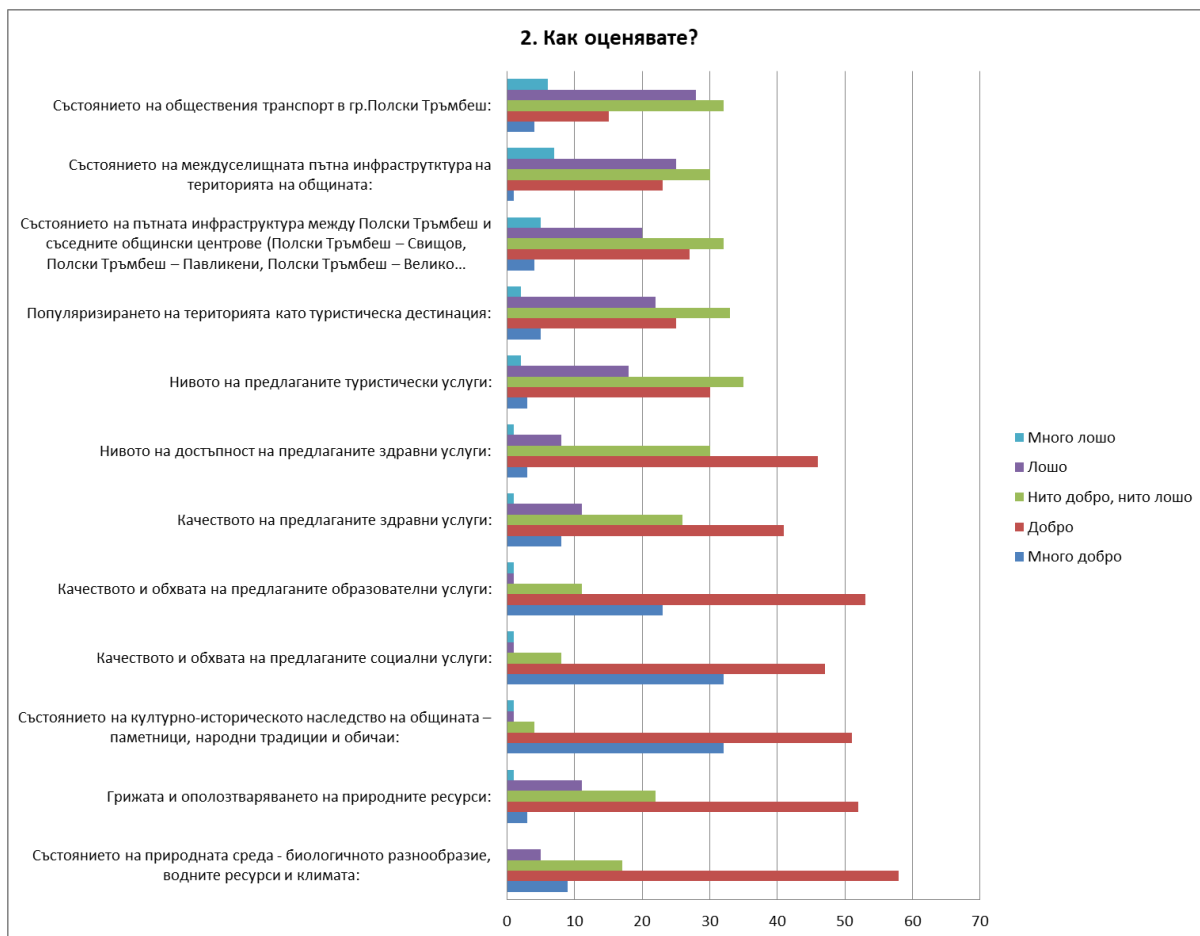
Въпрос 2

Забележка: Въпросът съдържа и отговорите на следващата страница

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

Коментар:

Това е най-важният въпрос в анкетното проучване. Той отразява текущата оценка на местната общност за състоянието на общината като цяло, но бележи и очакванията на общността къде трябва да се направят усилия за подобрения на отделни секторни политики.

От отговорите на въпрос 2 за възможностите за намиране на работа на територията на общината, ясно личи че доминиращите мнения се групират около силно негативните оценки. Малкият мащаб на общината, нейният земеделски профил и високата степен на механизация в селското стопанство вероятно предопределят силно ограничените възможности за откриване на нови работни места на територията. Тази тенденция е видима в последните години, особено в районите на мащабен добив на зърнени култури, каквато несъмнено е община Полски Тръмбеш. Макар и селска община, възможностите за намиране на работа в сектора на селското стопанство са силно ограничени заради неограничените възможности, които предлага селскостопанска техника, която почти изключва възможността голям брой хора да намери своята трудова реализация в сектора. В общини, в които зеленчукопроизводството е по-развито, отколкото добива на зърно, възможностите за трудова реализация са по-големи, но в настоящото състояние Полски Тръмбеш не се развива в тази посока. Това

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

особено силно се отнася до хората без квалификация, които разчитат на сезонна заетост, за да поддържат жизнения си стандарт. **Нито един от анкетираните не е дефинирал като „много добри“ възможностите за намиране на работа на територията на общината, което практически илюстрира доминиращо песимистични нагласи сред жителите на общината при отговора на този въпрос.**

В същото време при втората опция, отнасяща се до динамика на доходите на домакинствата, резултатите са повече от интересни. Основната част от анкетираните не заявяват драстична промяна към „по-добро“ или „по-лошо“ в областта на доходите си, а и една значителна част отчитат подобрение. Което означава, че или заетостта на анкетираните не е на територията на общината или развиват относителна трудова кариера в сектори, които са традиционно добре заплатени и не са били застрашени от евентуална кризисна динамика в него. Отделно от това броят на хората, които определят доходите си като „много добри“ силно превалират над броя на хората, които ги определят като „много лоши“. Това е добра новина дори и за малка община като Плоски Тръмбеш, в която това съотношение е толкова голямо. **Прави впечатление, че като цяло броят на хората, които са доволни или поне оптимисти по отношение на доходите си, са многократно повече от недоволните.** Очевидно в икономическата карта на общината съществуват възможности за осигуряване на доход, които далеч не са зависими единствено от селското стопанство. Независимо какви са причините за доминиращите добри мнения по отношение на доходите, отговорът на този въпрос сочи, че на територията на общината се е създало здраво ядро от представители на средната класа.

Тази позиция се затвърждава и от отговора на третата опция, отнасяща се до икономическото състояние на общината като цяло. То е далеч от кризисните равнища, които сякаш са масово разпространени и доминиращите мнения го определят като „добро“, а крайните оценки, че е „много добро“ или „много лошо“ са по-скоро изключение от общата съвкупност. В този смисъл Плоски Тръмбеш не изглежда като община в кризисно икономическо състояние, според неговите жители. Разбира се, в рамките на фокус групите и някои интервюта, миналото на общината понякога се определя като „цвещущо“ на фона на настоящето, най-вече заради индустриални мощности, свързани с преработка на селскостопанска продукция, а не само нейното производство. На фона на тези отговори, е възможно да се дефинира хипотеза, че общественото мнение на изследваната територия е в процес на трайно преобръщане на генералните нагласи на сегашната икономическата ситуация и удържане на трайни позитивни нагласи за бъдещето. Тази хипотеза е доста рискова и доказуема чрез косвени въпроси, отнасящи се до отделни секторни политики, но **като цяло нагласите на респондентите са позитивни и изразяват готовност за активно участие в развитието на икономическата среда.**

Отговорите на четвъртата опция, отнасяща се до нивата на престъпност, сочат че това е остър социален проблем за общността и тя определено е склонна на критична оценка в тази посока. Доминиращите оценки се групират в песимистичния спектър,

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

доколкото неутралните не могат да създадат преваляваща съвкупност от 50 на сто. Висок е делът на хората, определящи състоянието на престъпността като „много лошо“, а още повече са тези, които го характеризират като „лошо“. Така че е налице очакване от страна на населението този показател да индикира намаляващи стойности в бъдещето и вероятно всяко усилие в посока на овладяването на този остър социален проблем ще бъде широко подкрепено от общността. По принцип проблемът с престъпността събира интереса на гражданите в национален мащаб, доколкото съвсем доскоро той представляваше неизбежна част от ежедневието. Може да се каже дори, че е много показателно дали една общност е склонна да инвестира в развитието си, ако проблемът с престъпността не е крещящ за нейното ежедневие.

Именно затова отговорите на респондентите в петата опция, оценяващи нивата на сигурност на територията на общината се описват с ласкави и високи стойности. Сравнението в дихотомията „престъпност – сигурност“ не би трябвало да ни води към противоречия, доколкото сигурността се отнася до много повече сфери на човешката дейност, в сравнение с криминалните измерения на социалния конфликт. Високите стойности, които дават респондентите за нивата на сигурност – практически над 50 на сто, което допълнително се подкрепя от кумулативния ефект на неутралните оценки, идва да подчертае, че този показател високо се цени от общността. Неговите стойности пряко кореспондират и с икономическите и социалните измерения на ежедневието на гражданите на Полски Тръмбеш и оформят една относително оптимистична картина. **Налице е очакването нивото на сигурност, дори и да не нараства в бъдеще, поне да бъде запазено и поддържано.**

Оценките на шестата опция се отнасят до наличието на спортна инфраструктура и както личи от отговорите на респондентите, оценката им е висока. Както стана ясно от работните срещи, спортът в неговото масово измерение, се радва на популярност в общността и е търсен от жителите на общината. **Полски Тръмбеш очевидно има традиции в развитието на някои видове масов спорт и те се пазят и подкрепят, независимо от социалното или икономическо състояние на общината.**

Подобно мнение личи и по отношение на достъпа на населението до културни и развлекателни събития. Тук високите оценки съперничат единствено с опцията „достъп до качествени образователни услуги“. Този вид услуги като цяло очевидно се ценят от общността и тя се ползва със сериозна подкрепа и от администрацията на общината. За малките общини постигането на тези показатели е от особена важност, доколкото именно този вид услуги – образованието, достъпът до култура и развлечения са основен интегративен механизъм и позволяват общността да бъде социално активна. **Дългите и специфични фолклорни традиции в района очевидно високо се ценят и търсят от местните хора.**

Изследването регистрира и **високо одобрение на качеството на предлагани здравни услуги, доколкото градът традиционно развива балнео туризъм и дори търси възможност да разшири тези възможности.** В рамките на дискусията се потвърди очакването на местните хора възможностите за балнео туризъм да се развиват

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

в посока на привличане на повече гости на територията на общината и това да бъде допълнителен и важен ресурс за икономически растеж. Може би и затова нивото на класическите туристически услуги не печели високи стойности, защото местните хора добре разбират, че тази пазарна ниша тепърва трябва да бъде развивана и оползотворявана. В този смисъл **всяка подкрепа за развитието на местния туризъм в съчетание с високото ниво на здравна услуга и достъпът до културни и развлекателни мероприятия би се подкрепило масово от общността.** Добри стойности има и нивото на социални услуги на територията, а това е истинското доказателство за добрата и качествена местна политика.

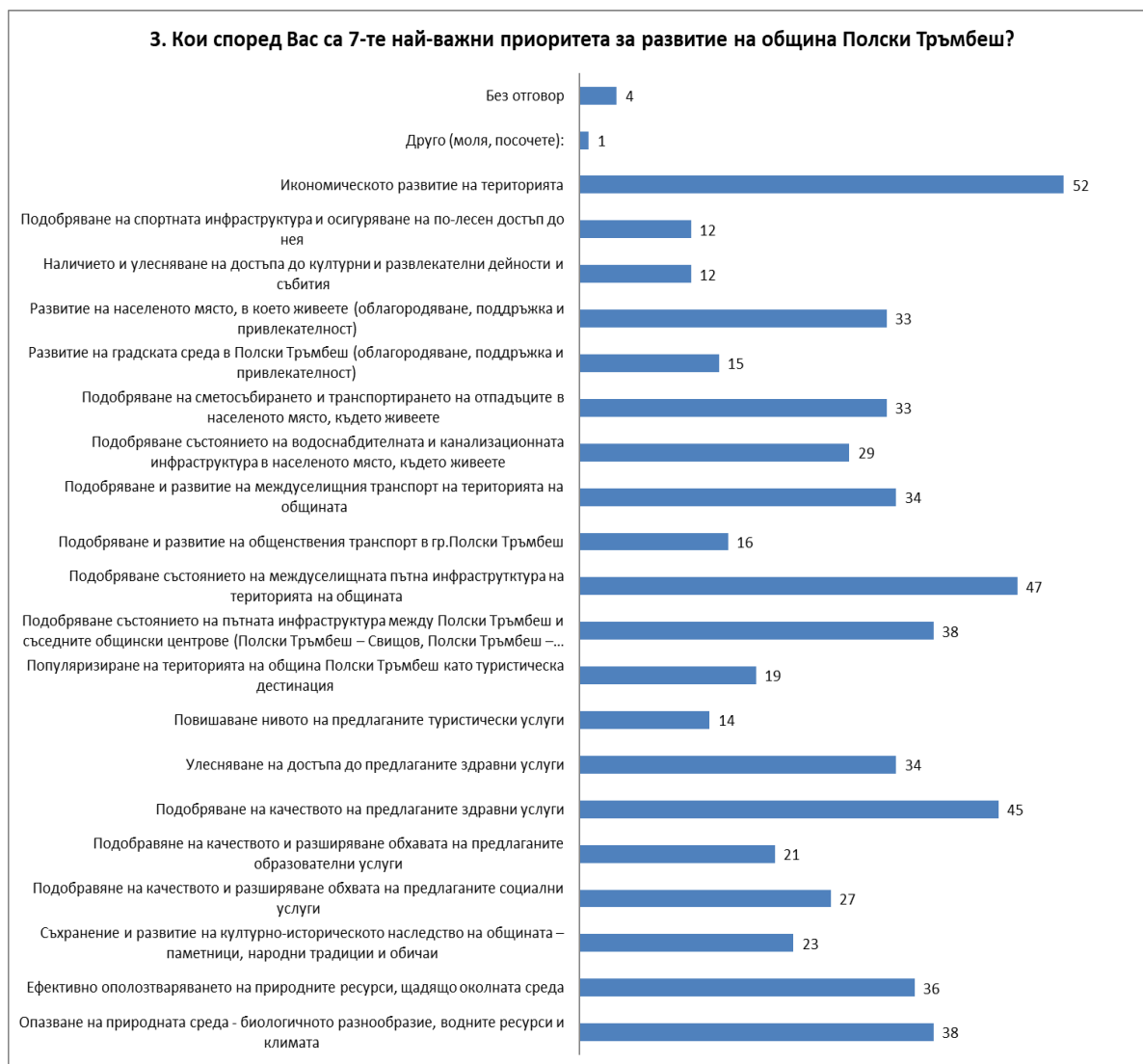
Същинските критични мнения по отношение на развитието на общината преимуществено са свързани с нивото и качеството на транспортните услуги и най-вече транспортният достъп на Полски Тръмбеш до областния център Велико Търново и до останалите общински центрове в региона. Именно **транспортната достъпност събира най-негативни оценки, следвана от състоянието на локалната пътна мрежа.** Това е изключително важен проблем за общината, доколкото местните хора разчитат на географското ѝ положение и възможността тя да се превърне в развит транспортен център. В рамките на строежа на АМ Хемус се предвиждат два големи пътни възела на нейната територия и практически Полски Тръмбеш става единствената община в областта, която изглежда е планирана като важен хъб в оста север-юг и изток-запад. В този смисъл е оправдано и недоволството, а и очакването на местните хора проблемът с транспортната достъпност да бъде решаван в близко бъдеще.

Стандартни **добри и положителни оценки събират опциите „опазването на природните и биологичните ресурси“, както и „състоянието на природната среда“.** Това са показатели, с които всяка община от селски тип може напълно оправдано да защитава и развива. Изненадващо високи оценки обаче печели развитието на културно-историческото наследство, което вероятно се дължи на създадения в града музей, който макар и млад има впечатляваща сбирка и издателска и събитийна програма.

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

Въпрос 3

Коментар:

В отговорите на този въпрос ясно личи **очакването на местната общност, че икономическото развитие на общината и подобряването на транспортната инфраструктура и услуги ще се считат за същинският приоритет на общността и тя ще очаква развитие в тази посока.** Очевидно тези секторни политики представляват и се разпознават от местното население като израз на общностното развитие. Това не е неочаквано – община Полски Тръмбеш е била икономически развита територия назад в своята история и е формирала поколения от местни хора, чието усещане за развитие е свързано с интензивна локална икономика и транспортна достъпност. В рамките на пандемичния период транспортът и икономиката са ключови за общината, която иначе има добри показатели – поне по мнението на респондентите в анкетата. Затова и всеки проект или инициатива в една от двете посоки се приемат

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

положително от населението и вероятно ще бъдат натоварени с много очаквания. Проектни идеи, комбиниращи двете опции вероятно ще се окажат особено успешни и ще си гарантират сериозна обществена подкрепа.

На трето място респондентите поставят развитието на здравните услуги, което е индикация, че мнението на населението на общината в тази посока не се различават съществено от онова, което българите декларираят на национално ниво. Мнението в случая основно е формирано от респондентите от града, където е концентрирано развитието на балнеологичната услуга. Наличието на тази природна даденост и нейната правилна експлоатация не изключва развитието на комплексни здравни услуги, свързани с общото ниво на масово здраве на населението – дори и на тази негова част, която не ползва спа-процедури. В рамките на работните срещи това бе потвърдено и от факта, че отделни пациенти от общината са принудени да пътуват към областния център или дори към територията на други общини – Плевен и Бяла, за да ползват здравни услуги, които по принцип се полагат за територията.

Изненадващо нисък дял събира опцията за подобряване на градската среда и инфраструктурата на територията. Това може да е белег за това, че досегашната администрация се е справила относително добре и оползотворява предоставените възможности за финансиране в тази посока, но от друга – може и да е белег за занижени критерии на населението да живее в обновяваща се градска среда.

Въпрос 4

Коментар:

Демографската статистика сочи, че община Плоски Тръмбеш не е изключение от негативния тренд на обезлюдяване, така характерен за много – и особено – селски общини. Затова и доминиращото мнение на респондентите да останат да живеят на територията на общината е изненадващо, доколкото се отнася до най-активната и

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

успешна част от местното население. Това индикира положителна тенденция, защото ясно личи декларативна готовност именно на респонденти с този профил да останат да живеят на територията на общината. Очевидно миграцията към градовете и чужбина не се счита за привлекателна възможност за активната и просветена част от местните хора, а негативната демографска тенденция се формира преимуществено от хората с по-ниска квалификация и социални и икономически възможности. Затова и тези очаквания трябва да бъдат подкрепяни и да се насочват усилия в посока на развитие на секторни политики, които да удържат местното население на територията. Доколкото към момента основните икономически дейности на територията на общината са струпани в градския център, сериозните демографски дисбаланси се пораждат именно от сезонната заетост и от миграцията на жителите на селата към големи градове или чужбина. В същото време прави впечатление, че инвестициите в селски имот, както и поддръжката и ремонта на къщите не се различават съществено за други райони на страната, което индикира икономически резултат от трудовата миграция, пряко засягащ общината. Това е добра новина за Полски Тръмбеш като цяло.

Въпрос 5

Коментар:

Отговорите на този въпрос ни дават предварителна оценка за намеренията на представителите на ключови групи от местната общност да участват в реализацията на бъдещи проекти в различни социални и икономически сфери, както и да отчете възможните количествени дефицити в човешкия капитал на територията. Видно е, че доминиращата част от близо 80 на сто от респондентите декларира готовност да останат и да се развиват в настоящата си професионална сфера. Минималният дял на хората, готови да сменят професионалното си поприще не обхваща и 1/10

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

от местното население, което е белег за устойчива професионална и кариерна структура. В този смисъл е налице „кадрови гръбнак“ за реализация на секторни политики и проекти на местно ниво, което засяга реализацията и на самия ПИРО.

Въпрос 6

Коментар:

Коментарът към предишния въпрос се потвърждава и от отговорът на този, доколкото обществените нагласи винаги са относително равно разпределени между активните хора, търсещи непрекъснато развитие и хора, които са достигнали своя „капацитет за житейски успех“ и търсят по-скромна и предпазлива кариерна реализация. Мненията на респондентите в тази посока не се различават съществено от отговорите, декларирани и в други райони на страната. В този смисъл отговорите на този въпрос не изненадват с някаква уникалност и специфика.

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

Въпрос 7

Коментар:

Преобладаващото мнозинство от респондентите декларативно заявяват желание да увеличат нивото на собственото си образование и квалификация. Изненадващо при отговорите на този въпрос, в сравнение с предходния е, че **желанието за преквалификация е по-високо от задоволството от постигнатото професионално развитие**. Очевидно сред активните групи на Полски Тръмбеш има ясно декларирано желание за повишаване на личната (пре)квалификация. В този смисъл, всяка проектна идея, свързана с преквалификации и допълнително образование би срещнала висока подкрепа сред активната част от населението. Това кореспондира и с високите оценки за образователната услуга на територията.

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

Въпрос 8

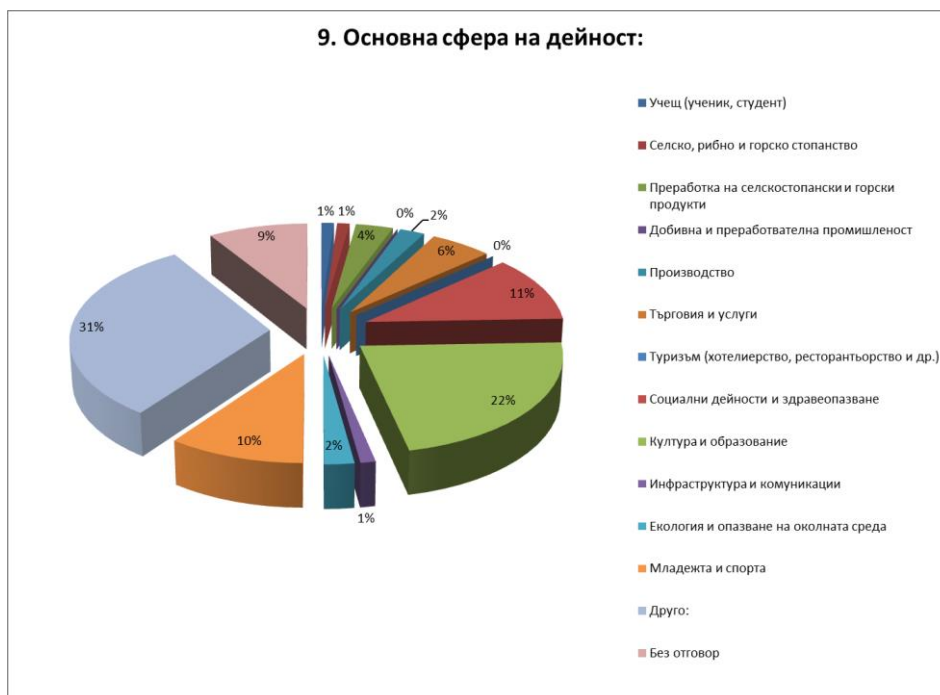
Коментар:

Отговорът на този въпрос насочва към необходимостта от формулиране и провеждане на целенасочена информационна политика за комуникиране на основните инициативи на местната власт. Очевидно е, че интернет-страницата на община Полски Тръмбеш не е основният източник, покриващ информационните нужди на местното население за местната политика въобще. Доколкото в анкетното проучване участват преимуществено изявени представители на подгрупи от местната общност, които целенасочено се интересуват от местно развитие, това не е изненадващо, но и въвличането на по-широки кръгове от населението и интегрирането им в изпълнението на секторни политики изисква постепенно създаване на по-широка информационна мрежа. Разпространяването на информация в тази посока има важно значение за популяризацията на намеренията и проектните предложения сред максимално широк кръг от населението на Полски Тръмбеш и околните села. Така именно подходът „отдолу-нагоре“ по-пълноценно би се изпълнил със съдържание.

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

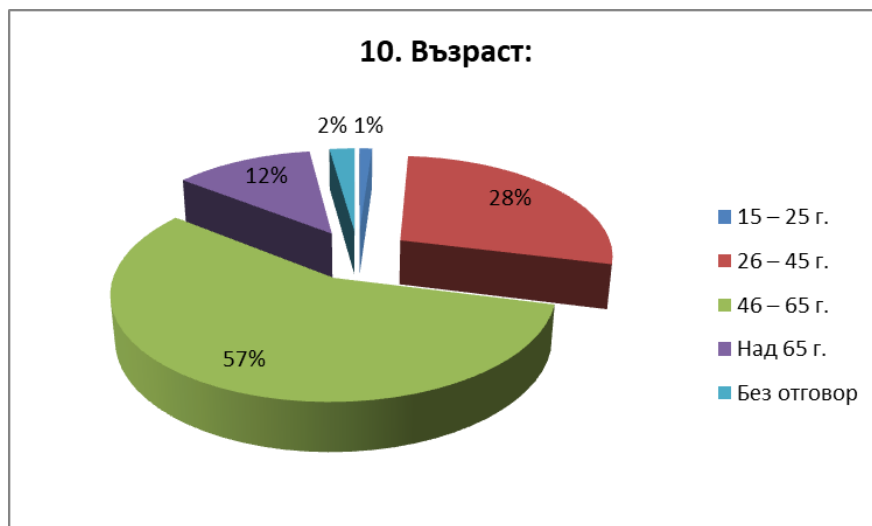
Въпрос 9

Коментар:

Представителите на сектор култура и образование, на социалните дейности и здравеопазването, както и представителите на администрацията видимо доминират в дефинирането на професионалното поприще на респондентите. Това очевидно са и групите, на които общината може да разчита за реализация на местните политики по прилагане на ПИРО. Ядрото на тези професионални групи се очерта в рамките на дискусиите и като най-активното при набиране на проектни идеи и предложения.

Въпрос 10

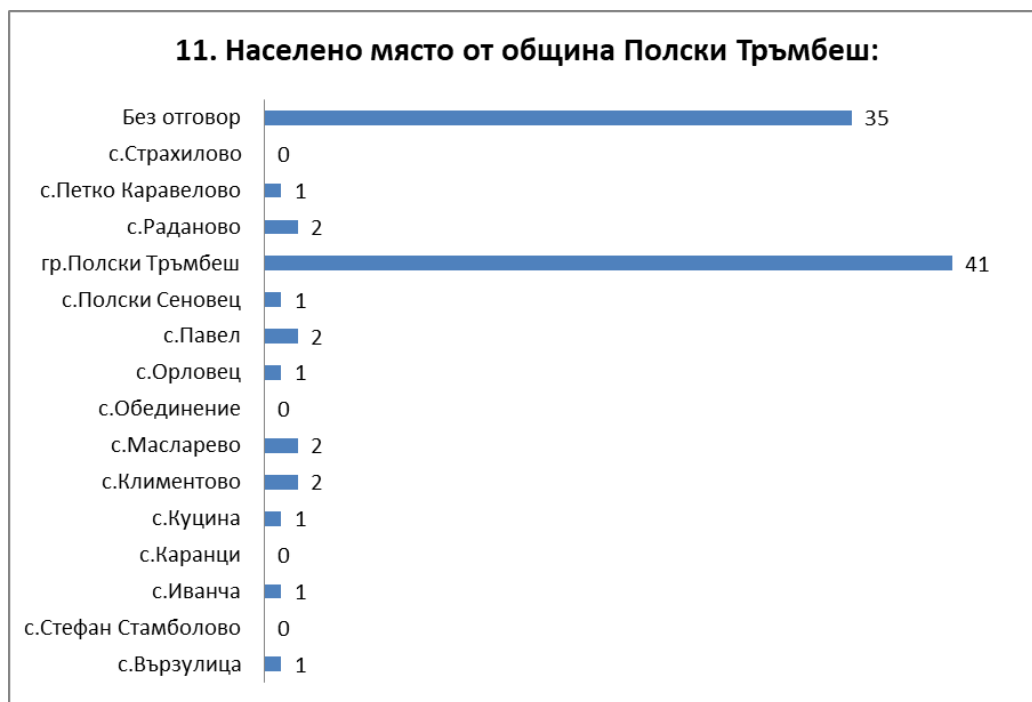
ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

Коментар:

Преобладаващата част от анкетираните – около 85 на сто са в активна работна възраст, което в комбинация с отговорите на предходните въпроси за професионалната квалификация и намерението да останат да живеят на територията на общината, създава добра основа за реализация на основните местни политики. Както при всяка друга общност, така и в Полски Тръмбеш това са хората, ангажирани с локални инициативи.

В комбинация с предходните въпроси, проверяващи готовността за (пре)квалификация и допълнително обучение в бъдеще – очевидно се е оформила група – около 10 на сто, която е във високия възрастов диапазон, но е запазила активността и интереса си към развитието на общността. Със сигурност належаща задача на местните политики е да се увличат по-млади социални групи, които в бъдеще да се превърнат в гръбнака на инициативите по ПИРО.

Въпрос 11

Коментар:

Прави впечатление високият дял на респондентите, които не са посочили местожителство на територията на община Полски Тръмбеш. Това може и да е белег за съществуването на висока общностна интеграция между жителите на града и жителите на селата, т. е. за високо изразено чувство за принадлежност към изследваната територия. Много е вероятно и част от респондентите да отказват да декларират ясно точното си местожителство, доколкото разполагат със собственост и в града и в някое от селата. От друга страна респондентите изразяват в предходни въпроси притеснение

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

за транспортната свързаност между селата и общинския център, както и възможността лесно да посещават областния център, а това по естествен начин развива различията между жителите на града и селото. Във всеки случай очевидно именно в града трябва да се търси потенциалът за реализация на ПИРО, макар, че работните срещи доказаха наличие и на доста активни хора в селата.

Работни срещи (фокус групи)

Провеждането на работни срещи под формата на фокус групи в процеса на набиране на информация за субективните очаквания и намерения на местната общност е изследователски инструмент, позволяващ висока степен на рационализация на планирането и дефинирането на реалистични политики в рамките на ПИРО (2021-2027). Като едно от най-популярните качествени изследвания, фокус групите отразяват възприятията, мненията, убежденията и нагласите на тясно специализирани респондентски групи от община Полски Тръмбеш по отношение на планираните местни политики и проектни инициативи за постигане на по-висок социален и икономически растеж. Този тип изследвания осигуряват възможност на по-широк кръг от заинтересовани респонденти (експерти в своята област) да детайлизират мненията си за по-добро управление на общината и повишаване на стандарта на живот в нея. Именно в рамките на фокус групите се лансират иновативни идеи в резултат на различния опит и преживявания на участващите, което анкетното проучване не позволява.

Фокус групите се проведеха с участието на най-изявените експерти и професионалисти от социално-икономическия живот на община Полски Тръмбеш и двама модератори, което отговаря на класическите изисквания за управление и наблюдение на подобен тип качествени проучвания. Характерна особеност на проведените фокус групи е, че се провеждат на две независими нива – обща оценка на социално-икономическата ситуация в общината и възможността тя да бъде променена и подобрена. В тази връзка, дискусиите се различават по цел, тематика, обхват и сложност. При този изследователски метод, освен за набиране на информация, служи и като метод за обратна връзка и самообучение на респондентите.

Общият брой на участниците в фокус групите е 115 души. В рамките на подготовката на Плана за интегрирано развитие на община Полски Тръмбеш (2021-2027) бяха проведени общо 7 работни срещи под формата на фокус групи, както следва:

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

№	Дата, час, място	Област на развитие	Целеви групи	Теми	У-ци (брой)
1	06.10.2020 г., 10:00 ч., сградата на общината	Култура и образование	Читалища, исторически музей, училища, детски градини, общинска администрация	Състояние на инфраструктурата и паметниците на културата; Финансиране и развитие на културните дейности; Състояние на образователната инфраструктура; Качество на образователните услуги; Популяризиране и реклама на културно-историческото наследство; Възнаграждения и професионална реализация; Бъдещи планове и проекти.	19
2	06.10.2020 г., 14:00 ч., сградата на общината	Младежта и спорта	Спортни клубове, НПО, училища, общинска администрация	Състояние на спортната инфраструктура; Възнаграждения и професионална реализация; Проблеми и перспективи за развитие.	16
3	13.10.2020 г., 10:30 ч., сградата на общината	Екология и опазване на околната среда	Общинско предприятие „Чистота“, ВиК, кметове, кметски наместници, общинска администрация	Състояние на околната среда и водите; Водоснабдяване и канализация; Сметосъбиране; Проблеми и перспективи за развитие; Идеи за проекти.	12
4	13.10.2020 г., 13:30 ч., сградата на общината	Социални дейности и здравеопазване	Социални служби и организации, болници, общопрактикуващи лекари, спешен център, административна	Състояние на инфраструктурата; Обхват и качество на предлаганите услуги; Възнаграждения и професионална реализация; Проблеми и перспективи за развитие; Идеи за проекти.	10
5	20.10.2020 г., 10:00 ч., сградата на общината	Инфраструктура и комуникации	Областно пътно управление, Енерго про, ОП ПРОИ, ЖП Гара, общинска администрация и граждани	Състояние на пътната инфраструктура; Състояние на уличната инфраструктура; Състояние на жилищния фонд; Облагородяване на населените места; Транспорт и комуникации; Възнаграждения и професионална реализация; Проблеми и перспективи за развитие; Идеи за проекти.	8
6	20.10.2020 г., 15:00 ч., сградата на общината	Търговия и услуги	Бизнес организации, НПО, граждани, общинска администрация	Проблеми и перспективи за развитие; Развитие на нови услуги; Възнаграждения и професионална реализация; Идеи за проекти.	9
7	27.10.2020 г., 16:00 ч., сградата на общината	Селско, горско и рибно стопанство, преработка и производство	Земеделски производители, бизнес организации, общинска администрация	Състояние, проблеми и развитие на горското стопанство и преработвателния сектор; Състояние, проблеми и развитие на рибовъдството и преработвателния сектор; Състояние, проблеми и развитие на селското стопанство и преработвателния сектор; Иновации и зелена икономика; Възнаграждения и професионална реализация; Бъдещи планове и проекти.	6
Общо участници					80

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

Изводи и очаквания на участниците в работните групи (фокус групи)

Култура и образование

- Развитието на локалната транспортна инфраструктура е основна предпоставка за ефикасно, ефективно и устойчиво развитие и интеграция на местната общност в живота на региона и оказва цялостен ефект върху местната икономика;
- Съществуващите инфраструктурни проблеми – липсата на транспортна свързаност и лоша канализация в селата се отразява пряко върху реализацията на образователната политика;
- Необходимо е подобряването на наличната материална база в образователните и културните институции, за да се гарантира привлекателна социална и обучителна среда в тях;
- Съществуват големи проблеми с интеграцията (образователна и социална) на малцинствените общности, което особено личи в селата на територията. Общинският център не успява напълно да се справи с това, независимо, че броят на селата е малък, а разстоянията между тях не са големи;
- Връзката между образователните институции, бизнеса и реализацията на завършилиите средното си образование ученици е незначителна и много слаба, поради което община Полски Тръмбеш е в плен на негативни демографски тенденции, особено сред младежките социални групи – те или емигрират или изостават в социалното и кариерното си развитие;
- Местният исторически музей развива изключително активна дейност и декларира готовност да развие институцията като център не само за съхраняване на миналото на общината, а и за издигането ѝ до нивото на важна за района обществена институция, разпространяваща интеграционни формати и реализиране на градски културни инициативи и събития;
- Налице е готовност за трансформиране на ролята на училищата в центрове не само за опазване на културата и традициите в района, а и на интеграционни центрове за местните общности – така ще се компенсира ролята на читалищата, които не работят достатъчно ефективно в последните години;
- Декларира се разбиране за важноста да се създават устойчиви връзки между всички образователни институции като мрежа за удържане на младите хора на територията;
- Липсва инициатива от страна на местните образователни институции да организират събития и занятия, отнасящи се до кариерното развитие на учениците – както на местно, така и на регионално ниво;
- Важна част от развитието е неизползваната възможност за сътрудничество с местния бизнес за осигуряване на сезонна трудова заетост на учениците;
- Училището за селскостопанска механизация настоява за реализация на проект за закупуване на трактор за обучителни цели;

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

- Инвестициите в туристическа, спортна и здравна инфраструктура създават условия (непряко) за развитие на успешна образователна политика;
- Важно е да се поддържа демаркация на разходите при провеждане на образователни формати – това означава разделяне на разходите за обучение и социалните разходи, подпомагащи косвено интереса към обучителния процес;
- Необходимо е създаване на работни места на територията като ключов фактор за осигуряване на заетост в детските градини;
- Има необходимост от създаване на общински център за личностно развитие на образователните кадри – те го очакват и търсят като добра възможност за вътрешна интеграция на това ключово за общината съсловие;
- Културният календар на общината може да бъде обогатен с активното участие на местния музей и създаването на цикли от разнообразни образователни и културни събития, нови празнични и фестивални формати, привличащи не само хора от територията, но и от региона и страната като цяло;

Младежки дейности и спорт

- Традиционно и добре развито е упражняването на спортове като плуване, футбол, бадминтон, волейбол, баскетбол и тенис на маса. Това позволява широко разгръщане на политиката на масовизиране на местни спортни изяви в бъдещия програмен период;
- Едновременно с това участниците в срещата изразиха мнение, че поддръжката и изграждането на нова спортна инфраструктура изисква внимание, дългосрочен ангажимент и инвестиции. Очакванията на общността са, че специално внимание трябва да бъде обърнато на развитието на местния плувен комплекс, позволяващ използването му не само от общинския плувен клуб, но и от всички граждани на територията;
- Налице е небалансирано разпределение на инвестициите в спортната инфраструктура на регионално и национално ниво и това пречи на ефективността за развитие на спортните дейности в райони, които имат и съхраняват традиции в развитието на определен спорт;
- Констатира се, че външните спортни съоръжения са скъпи за строеж и поддръжка и общността настоява да се търсят алтернативи за масовизация на спортните активности в отделните квартали на града и селата;
- Не са използвани достатъчно възможности за създаване на т. нар. „фитнес съоръжения на открито“, които ще улеснят повече млади хора да спортуват;
- Необходимо е по-прецизно да се търсят отделни финансови инструменти за поддръжка на клубовете и треньорския състав;
- Инфраструктурата за спорт и отдих е незадоволителна за нуждите на младите хора и катализира процеси на десоциализация;

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

- Демографските проблеми на общината се считат за определящи при нейното развитие за дълъг период от време;
- Местната политика за развитието на младежите трябва да стъпи върху екологията, дигитализацията и социалното предприемачество, като ключови маркери за личностно израстване и устойчивост;
- Развитието на масовия спорт и увеличаването на повече участници е част от интеграцията на секторните политики и тяхната взаимна зависимост;
- Съществува важна връзка между младежките спортни дейности с туризма, и тя трябва да се развива в бъдеще. Това може да бъде област на сътрудничество между Полски Тръмбеш и съседните му общини.

Екология и опазване на околната среда

- Необходимо е да се реструктурира сметосъбирането с цел икономическа ефективност;
- Общината декларира необходимост от производствена линия за преработка на строителни отпадъци;
- Необходимост от изграждане на пречиствателна станция за отпадни води в гр. Полски Тръмбеш;
- Излизането на общината от ВиК сектора ѝ отрежда ролята на асоцииран партньор при реализацията на проекти;
- Наличие на действащ и развит извор с висок топъл воден ресурс, позволява разгръщане на периферни проекти в областта на спа-туризма;
- Нужно е създаването на депа за зелена маса и самокомпостиращи се инсталации, особено в районите в близост до земеделските терени;
- Съществуват притеснения за параметрите на околната среда, заради залежали от десетилетия пестициди на територията в стари складови бази, които и в момента не могат да се използват по предназначение;
- Кметските наместници се ангажират с разработването на проекти и използване на възможностите за подмяна на съществуващото улично осветление с LED-крушки и изграждането на малки соларни инсталации на територията на кметствата;
- Проявен е интерес към идеята общината да налага изисквания на фермерите да инвестират в компостиращи зони за остатъчна зелена маса;
- Нужна е мащабна информационна кампания за разширяване на екологичната култура на местното население, за разделно събиране на отпадъците и привличане на млади хора към идеята за екологичното им оползотворяване;
- Силна подкрепа среща идеята за създаване на общински програми за граждански мониторинг и обучение на населението в съвременен екологичен подход към отпадъците;

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

- Необходимо е изграждане на инсталация за аеробна преработка на биологични отпадъци;
- Има възможност за създаване на обучителен и практически център за вторично използване на гума, метал, пластмаса и хартия, който да се включи към холандската мрежа Amazing plastic;

Социални дейности и здравеопазване

- Всички основни социални услуги са еталон за качество;
- В областта на социалните услуги има кадрова криза – трудно млади хора, си пробиват път и търсят кариерно развитие в тази сфера;
- Има нужда от инвестиции в инфраструктура, за да се предоставя добра и адекватна социална услуга;
- Общината е заинтересована от изграждането на кризисен здравен център обслужващ по отдалечените населени места и създаването на мобилни парамедицински екипи, действащи на територията;
- Необходими са допълнителни програми за квалификация на персонала;
- Предоставянето на социални услуги за деца, особено от малцинствата е ключово за интеграцията на младите хора в общината;
- Нужен е разширен достъп до преквалификационните курсове и концентрирането върху необходимостта от увеличаване на повече млади хора в сектора на социалните услуги;
- Социалните работници от центрове за грижа за възрастни хора и хора с увреждания не регистрират нарастващ брой желаещи да се включат с доброволен труд и да подпомагат предлаганите социални услуги;
- Възможни са иновативни обучителни формати между професионалистите и гражданските активисти от общината;
- Местните здравни институции трайно се ангажират с профилактиката на масовото здраве. Лекарите констатираха, че подрастващите са с намалена двигателна активност в резултат на дълъг престой пред компютър, нарушена комуникативност и поражданата от това агресия. Здравните институции смятат, че общинската администрация и училищата не правят достатъчно за физическо развитие на младежите. Те изискват образованието да е насочено към развитие на двигателните умения и чувството за съхранение, което в момента не представлява приоритет;
- На територията съществуват добри възможности за организиране на екозанимания, което да обвърже дългосрочно здравето на децата с натрупването на система от практически знания;
- На територията има места за целогодишно спортуване и забавления, но те не се обвързват с кампания за промотиране на здравословния начин на живот и в тях не се инвестира достатъчно от гледна точка на превантивната здравна грижа;

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

- За възрастните съществуват неизползвани възможности, макар да е налице ресурс за използване на минералните води. Съществуват надежди за създаване на система от общински ваучери, осигуряващи достъп на възрастните жители на общината до минералните извори;
- Има необходимост от трети тип басейн – лечебен, с подходяща температура, хидролечение на възрастните жители на общината, а не само към гостите и туристите;
- Необходимо е провеждането на здравна кампания за профилактика и здравословно хранене, насочена към родителите, относно техните деца;
- В същото време се констатира, че населението е с ниска здравна култура много от добрите намерения, заложили в секторните политики са обречени на провал;
- Изисква се обвързване на локалната здравна политика с развитието на инфраструктурата – „кадрите са добри, а работят при лоши условия“. Особено високи изисквания има от страна на здравните специалисти към общината по отношение на енергийната ефективност на сградата на болницата;
- Дебитът на минералния извор позволява захранването на повече сгради, така че да се създаде мрежа от спа-услуги извън специализираната за това болница;
- СПА-туризмът не е развит достатъчно и посетителите не остават за продължително време на територията, а Полски Тръмбеш има капацитета да развие такъв тип туризъм;
- Съществува проблем с намирането и задържането на качествен медицински персонал, особено на средните нива;
- Ниската транспортна свързаност отказва много от желаещите да работят в местния здравен сектор;
- Липсват много звена за специализирана медицинска помощ на територията и хората са принудени да търсят услугата в областни центрове като Велико Търново и Русе. В допълнение – липсата на транспортна свързаност не позволява хората от селата да идват за профилактични прегледи, а за спешните случаи 1 линейка обслужва 15 села;
- Налице са пустеещи сгради на затворените училища, които могат да се трансформират в центрове за социални услуги. Пример за това е с.Каранци, където е възможно да се реализира стара идея за създаване на център за деца с увредено зрение;

Инфраструктура и комуникации

- Едно от предизвикателствата за община Полски Тръмбеш е да отговори на очакванията на гражданите за много повече инвестиции в пътна инфраструктура и по-активно натоварване на съществуващата пътна мрежа. Гражданите разчитат много повече на 3-та категория пътища, както и на

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

общинска пътна мрежа, отколкото на бъдещата АМ „Хемус“, въпреки че магистралата ще разшири възможностите за икономическо развитие на района;

- Регионалното пътно управление насочва усилията си преимуществено към превантивни ремонти на републиканската пътна мрежа, която обслужва основните транспортни комуникации на територията на общината, докато местното население очаква инвестиции в пътната мрежа от по-нисък клас;
- Съществува високо очакване, че строежът на АМ „Хемус“ ще провокира допълнително разширение на общинската пътна мрежа, заради бъдещето ѝ натоварване. На територията на общината са планирани два ключови пътни възела на бъдещата автомагистрала, което заедно с наличния железопътен възел, ще даде тласък на развитие на логистични бази в района, които могат да доведат до преструктуриране на местната икономика. Това ще се отрази върху развитието на цялата област Велико Търново. Именно на съгъстената и достъпна транспортна мрежа се възлагат най-много надежди за развитие не само на града, но и на прилежащите към общината села;
- Регистриран е растящ брой на малките домашни соларни инсталации и заявките за включването им към електроразпределителната мрежа. На това вече се гледа като на дългосрочна и устойчива инвестиция, която привлича дори и хора с малки средства, търсещи възможност за оптимално усвояване на пустеещи пространства. Съществуват очаквания, че в следващия програмен период ще се реализират много възможности за засилване на ролята на ВЕИ, в частност соларни инсталации и използването на ЛЕД-технологии за намаляване на разходите на публичния сектор за осветление и обслужване на комуналната мрежа;
- Тече непрекъсната подмяна на основните кабелни структури с цел намаляване на загубите на електропреносната мрежа.
- Регистрирано е намаляване на консумацията на електроенергия на територията на общината, което се тълкува и като негативен индикатор за развитието на местната икономика;
- Съществуват трудности при намирането на квалифицирани кадри за поддръжка на електропреносната мрежа, но е налице добро сътрудничество с общината;
- ЖП транспортът е добре развит. Расте товаропотокът през територията;
- Трябва да се направят допълнителни инвестиции в дигитализация на общината и разширяване на достъпа до оптична интернет мрежа.

Селско, горско и рибно стопанство, преработка и производство

- Ключово за реализацията на местното селско стопанство е програмата за развитие на селските райони. Новият стратегически план за развитие на земеделието и селските райони (СПРЗСР) ще обхване целият спектър на

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

социално-икономически дейности на територията на община Полски Тръмбеш за периода 2021 – 2027 г.

- Има високи очаквания към управляващия орган на СПРЗСР в Министерство на земеделието и храните по отношение на условията за кандидатстване и новите възможности за финансиране на земеделските проекти;
- Констатира се постепенна диверсификация на селскостопанските дейности, макар че зърнопроизводството все още силно доминира в района. Появяват се предприятия в областта на зеленчукопроизводството, овощарството и преработката на земеделска продукция. Силен отпечатък върху развитието на земеделието в района оказва производството на слънчогледово олио, което е лидер на национално ниво;
- Зърнопроизводството е преобладаващо на територията на община Полски Тръмбеш и се характеризира с висока степен на механизация и слаба необходимост от работна ръка;
- Големите зърнопроизводители в района всъщност са свързани с мощните национални зърнопроизводителни мрежи, което налага монопол върху изкупните цени на местната продукция и прави по-малките производители заложенници на тази неконкурентна ценова политика;
- Производителите на овощни и зеленчукови култури все още не се ориентират напълно по отношение на ефективното използване на европейското финансиране;
- Съчетанието между интегрирането на дейностите и подходът „отдолу-нагоре“ при подготовката на ПИРО (2021-2027) е ключово за решаването на съпътстващи общината проблеми като демографската криза, увеличаване на възможностите за заетост и икономическо развитие;
- Земеделските производители от района се надяват Агенцията за борба с градушките да поеме отговорност и траен ангажимент върху опазването на земеделските култури, така че да се реализират по-малко щети и загуби на земеделска продукция;
- В селата на община Полски Тръмбеш се отглеждат орехи и е добре развит добива на орехови ядки. Съществува добре функционираща логистична мрежа за добив на ядки и тяхната реализация на регионални и национални пазари;
- В общината има традиции в обучението на кадри за селското стопанство, включително управление и поддръжка на селскостопанска техника и механизация. Търсенето на кадри от специализираното училище обаче е намаляло, заради високата специализация на техниката и използването на ограничен кадрови ресурс. Няма търсене на такива технически специалисти и от други райони на страната;
- Територията на общината се характеризира с много добре развит общински център и като цяло изоставащи в развитието си села и периферия;

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

- Не може да се каже какъв ще бъде ефектът от строителството на пътните възли с АМ „Хемус“ върху селското стопанство на територията, така че да се създадат големи зърнобази за претоварване и вторично транспортиране на продукцията, тъй като и терените за подобни инициативи са малко;

Работна среща на екипите, разработващи ПИРО в община Полски Тръмбеш и община Свищов

Методологията за изработване на ПИРО налага идентифицирането на зони за развитие между географски гранични общини с цел формулирането на общи активности и проектни начинания. Във връзка с това на 17.12.2020 г. в гр.Свищов беше проведена работна среща между представители на община Полски Тръмбеш и община Свищов, на която бяха идентифицирани следните възможности за развитие:

- Сътрудничество в областта на екологията и управлението на отпадъците чрез изграждане на претоварна станция на територията на община Полски Тръмбеш, осигуряване от страна на община Свищов на мобилен шредер за строителни отпадъци, възможност за общо третиране на биологични отпадъци чрез изграждането на инсталация за аеробно компостиране в Свищов, общо третиране на текстилните отпадъци в двете общини, създаване на обща масова информационна кампания за промотиране на разделното събиране на отпадъците сред населението в двете общини, изграждане на мрежа за сътрудничество в областта на третирането на дървени битови отпадъци.
- Сътрудничество в областта на телемедицината и спешната здравна помощ, което включва: споделяне на опита на Свищов при изграждането на кризисен спешен център за отдалечените населени места, създаване на интерактивни дигитални приложения за споделяне на информация за спешни случаи на територията на двете общини, разработване на проекти за закупуване на реанимобили, споделяне на опита на община Полски Тръмбеш при развитието на лечебните спа-процедури и създаване на интегрирани спа-пакети със санаториума в с. Овча могила на територията на община Свищов.
- Сътрудничество в областта на културата, което включва: дигитализация на културното наследство на територията на двете общини, създаване на общи културни формати за привличане на туристи в двете общини, промотиране на общи културни инициативи.
- Сътрудничество в областта на образованието, включващо споделяне на кадри и на материална база за нуждите на обучението и квалификацията на кадри в двете общини, използване на възможностите за обучение на земеделски механизатори и водачи на земеделска техника в община Полски Тръмбеш.
- Сътрудничество в областта на спорта, включващо: споделяне на наличната материална база на територията на община Свищов при проявен интерес от страна на спортни единици от Полски Тръмбеш, създаване на общи спортни състезателни формати.

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

Проектни фишове

Проектният фиш и необходимостта от неговото попълване от респондентите, е четвъртият етап от изследването на субективното мнение и инвестиционни намерения на местната общност. Той е концентриран израз на заявените позиции, мнения и нагласи в предходните етапи – анкетното проучване, работните и фокус групи. Голямото достойнство на изследването на получените от местната общност проектни фишове, е че те директно показват готовността за реализация на определена проектна идея, проверява нейната реалистичност и оценява способността на самия респондент да участва дългосрочно в нейното осъществяване. Проектните фишове класифицират активните и пасивните участници в политиката за местно развитие, защото изискват деклариране на конкретни детайли на определена проектна идея, дават представа в някаква степен за компетентността на заявителя ѝ, оформят финансовата и съдържателната ѝ рамка. Проектният фиш проверява на практика, дали една или друга проектна идея остава на мисловно ниво и добро намерение или наистина може да се заложи като осъществима в ПИРО на община Полски Тръмбеш (2021-2027) и да се търси финансиране за нея в рамките на програмния период.

Основната цел на настоящото проучване е да се съберат и анализират идеи за проекти от възможно най-много заинтересовани страни за подготовка на ПИРО (2021-2027), живеещи и функциониращи на територията на община Полски Тръмбеш. В резултат на това да се маркират онези инвестиционни намерения, които получават най-голяма подкрепа от участниците в работните срещи (фокус групи) и имат най-голям потенциал да бъдат реализирани. Това са проекти, които според заинтересованите страни, могат да имат най-голямо въздействие върху развитието на социално-икономическия живот на територията на община Полски Тръмбеш. Така спазвайки подхода „отдолу-нагоре“, от частното към общото, тези проекти ще допринесат за определяне на целите и приоритетите в Плана за интегрирано развитие на община Полски Тръмбеш 2021 – 2027 г.

За периода 06.10 – 17.12.2020 г. са генерирани 41 идеи за проекти от 17 представители на юридически и 5 физически лица - общо 22.

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

От тях 9 са отбелязали, че имат висше образование (41%), а 2 средно образование (9%). Останалите 11 (50%) не са посочили степен на образование.

Близо 32% от всички генерирани проекти (13 бр.) са от заинтересовани страни живеещи и/или работещи в Климентово. **Малко над 29% от идеите за проекти (12 бр.) са предложени от гр. Полски Тръмбеш.** Една не малка част от предложените проекти са за населени места като Раданово (5 бр.), Полски Сеновец (3 бр.) и Обединение (3 бр.). Останалите проекти са разпределени между Петко Каравелово, Орловец и Вързулица. Това означава, че **за 7 от населените места в община Полски Тръмбеш няма генерирани идеи за проекти.**

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

От диаграмата по-долу се вижда, че най-много идеи за проекти са генерирани представители на читалищата (27%), НПО (24%), гражданите (22%) и училищата (10%). Веднага след това са тези в областта на бизнеса (7%), детските градини (5%) и кметските наместници (3%). Освен това се наблюдава активност от страна на общинските предприятия (2%), което повишава представителността и качеството на проучването. Така в подготовката на ПИРО взимат участие голям спектър от заинтересовани страни, което от една страна дава представа за интереса, а от друга е индикация за потенциала, който би могъл да се формира за подготовка и управление на проекти. Комбинацията от висока степен на образование (50% висше и средно образование) и широка представителност може да даде по-висока адекватност на предложените идеи за проекти, които да окажат съществено влияние в много сфери на социално-икономическия живот на територията на община Полски Тръмбеш. Резултатите от проучването ще бъдат представени на всички участници, което може да провокира дискусия, в резултат на която да се определят целите и приоритетите за развитие.

По-голямата активност на читалищата, НПО, които са предимно спортните клубове, училищата и гражданите съвсем очаквано генерират повече проекти в съответните области на въздействие. От диаграмата по-долу се вижда, че най-много предложени проекти са в областта на културната (6 бр.), спортната (6 бр.) и образователната инфраструктура (5 бр.). В по-голямата си част това са проекти за реконструкция или ремонт, енергийна ефективност на сгради - читалища, училища и детски градини, лятното кино и музей, ремонт на спортни площадки, съоръжения, спортен комплекс „Добри Динев“ и физкултурни салони. Тези проекти могат да бъдат финансирани от Стратегическият план за развитие на земеделието и селските райони (СПРЗСР) и Плана за възстановяване и устойчивост на България за периода 2021–2027 г.

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

За облагородяване на населените места на територията на община Полски Тръмбеш са предложени 5 проекта. Това са проекти за улична инфраструктура, площи, детски градинки и др. за с.Климентово, предложени от две физически лица. Такъв тип идеи за проекти ще се финансират от Стратегическият план за развитие на земеделието и селските райони (СПРЗСР) и Плана за възстановяване и устойчивост на България за периода 2021 – 2027 г.

Проучването установи, че в областта на отпадъците и сметопочистването, преработката на земеделски продукти, спорта и културата са предложени по 3 проекта във всяка една сфера. По отношение на отпадъците заинтересованите страни искат повече контейнери за смет и по-редовно извозване на боклуците. От ОП „Чистота“ предлагат да се работи за повишаване на културата на гражданите за чистотата на публичните места и необходимостта от разделно събиране на отпадъците. Подобен тип проекти и инициативи могат да бъдат финансирани от Програма „Околна среда“. Предложените 3 проекта за създаване на трайни насаждения и преработка на плодове и зеленчуци ще бъдат приоритетни за финансиране от СПРЗСР. Стратегическият план чрез Стратегиите за ВОМР на МИГ дава възможност за финансиране на образователни, спортни и културни мероприятия за популяризиране на територията и развитие на младите хора. Един от проектите за образование предлага закупуване на трактор за провеждане на обучения в СУ „Цанко Церковски“, гр. Полски Тръмбеш. Този проект може да бъде предложен за финансиране по Приоритет 3 „Връзка на образованието с пазара на труда“, развитие на дуална система на обучение от Програма „Образование“.

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

В рамките на настоящото проучване е генериран проект за обучителен център за заварчици и др. Този проект може да бъде подпомогнат по Приоритет 1 „Насърчаване на заетостта и развитието на умения“ от Програма за развитие на човешките ресурси 2021 – 2027 г.

По отношение на пътната инфраструктура е предложена само една идея за проект, която се отнася за пътя между гр. Полски Тръмбеш и с. Климентово. Този проект не отговаря на очакванията и исканията на заинтересованите страни от проведените фокус групи. Най-вероятно това се дължи на това, че пътната инфраструктура изисква специална експертиза и за нея отговаря регионалната пътна агенция и Община Полски Тръмбеш. Рехабилитацията на общинската пътна мрежа попада в обсега на СПРЗСР и е отговорност на общината.

Сдружение „ГРИЙН“ предлага проект за изграждане на туристически посетителски център в с. Орловец, който може да бъде финансиран от СПРЗСР. Този проект може да популяризира възможностите за развитие на туризма и да повлияе върху мотивацията и развитието на младите хора.

От диаграмата по-долу се вижда, че преобладаващата част от проектите са с нулева и ниска проектна готовност (34 бр.).

Проектната готовност и необходимостта от повече време и финансови средства за подготовка на някои от проектните предложения, които могат да бъдат предвидени в ПИРО зависи от:

- **Техническата готовност на проекта**, която се изразява в това дали кандидатът е направил нужните предпроектни проучвания, изследвания и подготовка на техническа документация. Степента на техническата готовност зависи още от това, дали проектът е съгласуван през съответните държавни и общински институции, когато става въпрос за извършване на строително-монтажни работи, съгласно ЗУТ. Освен това е необходимо да се направят нужните проучвания за потенциални доставчици, изпълнители и техните ценови оферти. Това е пряко свързано с първоначалното бюджетиране на необходимите средства. Практиката показва, че подготовката на инвестиционен проект отнема от 6 до 12 месеца, в зависимост от сложността и съпътстващата го бюрокрация;
- **Административната готовност** зависи в голяма степен от избора на експерти, фирми и организации, които да формират екип. В проект, по който се предвижда строително-монтажни работи участват: консултант, проектант, надзор върху проектната документация, строител, строителен надзор и доставчик. Това означава, че кандидатът трябва да е провел срещи с потенциални партньори, да е добил представа в максимална степен за проектните дейности, необходимите срокове за изпълнение и финансовите средства;

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

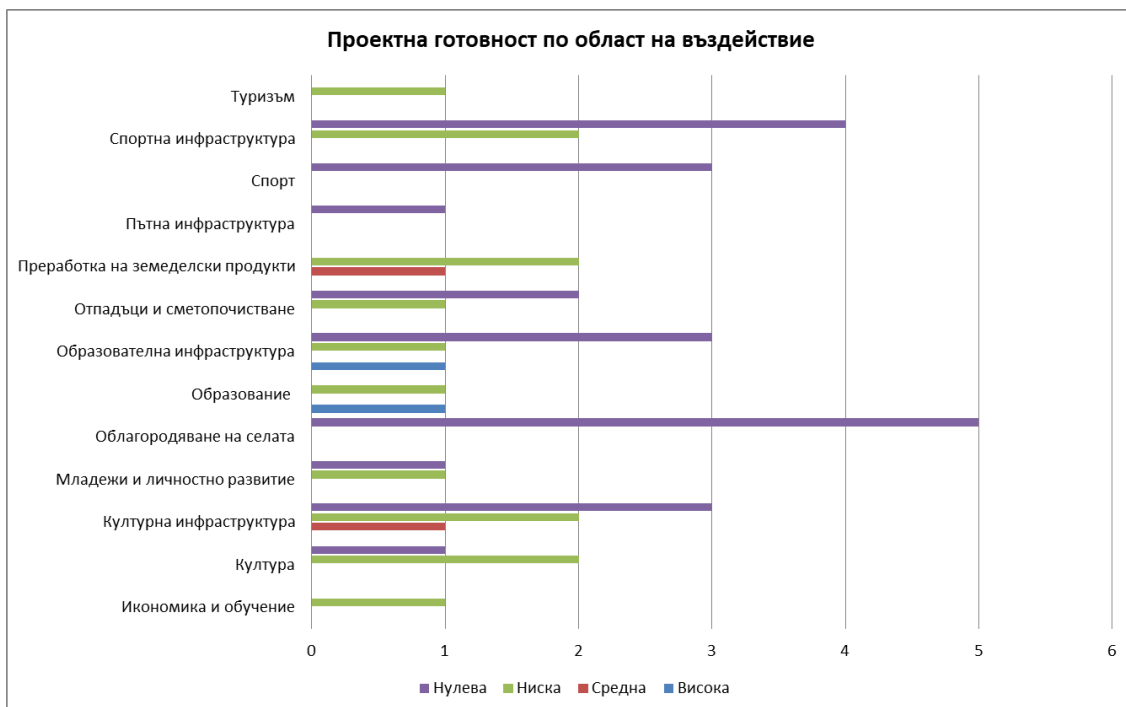
- **Осигуреното финансиране за реализиране на проекта**, зависи от степента на покритие на планирания бюджет със собствените средства, с които кандидатът разполага и с възможността да набави привлечен капитал (кредит);

За целите на проучването и подготовката на ПИРО са определени четири степени на проектна готовност, както следва:

- **нулева проектна готовност** - това са проекти на идейно ниво, за които не се знае със сигурност, дали има причини и предпоставки за тяхната подготовка и изпълнение. Те обаче не бива да бъдат пренебрегвани, тъй като всеки успешно изпълнен проект започва с добра идея. При избора на идея за такъв проект е добре с по-голяма точност да се уточни проблема, който той решава, очаквания резултат и ползите от него, потенциала на организацията, която го предлага и какви дейности ще се предприемат за неговото осъществяване във времето.
- **ниска проектна готовност** - това са проекти, които отразяват проблемите и желанията на заинтересованите страни, има основателни причини и предпоставки за тяхната подготовка. Много често за тези проекти са направени някакви предварителни разчети, но почти винаги няма никаква проекто-сметна документация (технически чертежи, количествени сметки, оферти и др.);
- **средна проектна готовност** - средната проектна готовност означава, че за проекта има изготвена проекто-сметна документация, от където е видна стойността на инвестицията и времето, за което може да бъде реализирана;
- **висока проектна готовност** - за проекта има изготвена проекто-сметна документация, от където е видна стойността на инвестицията и времето, за което може да бъде реализирана. При проект с висока готовност е направено проучване, събрани са оферти от изпълнители и доставчици, като в някои случаи е разработен и бизнес план/финансов анализ.

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

Над 50% от генерираните проекти са с **нулева** (20 бр.), а 34% с **ниска проектна готовност** (14 бр.). Най-много проекти с нулева проектна готовност са предложени в областта на спорта (7 бр.), облагородяване на населените места (5 бр.), следвани от тези в културата (4 бр.), образованието (3 бр.), отпадъците и сметопочистването (2 бр.). Ниска готовност се наблюдава в културата (4 бр.), образованието (2 бр.), спорта (2 бр.), преработката на земеделски продукти (2 бр.), младежите и личностното развитие (1 бр.) и др. Това са проекти предимно на спортни клубове, неправителствени организации, читалища, училища и граждани. Тези сектори са публични, изцяло на държавна и общинска издръжка с много натрупани проблеми по отношение на инфраструктурата и в голямата си част подценени и пренебрегнати през годините. Една от причините за това е, че резултатите от дейността са неясни и дългосрочни, не носят приходи и са изцяло в разходната част на бюджета. С настъпването на пандемията причинена от вирусната инфекция COVID 19 обаче във фокуса на управляващите влезе здравеопазването, образованието и социалните услуги като дейности, които са фактори за развитие на болестта, опазване здравето на хората и степента на икономическа свобода на трудещите се.

Все повече анализатори смятат, че тази пандемия ще промени света. Ето защо и политиките на Европейския съюз са насочени към възстановяване на щетите от COVID-19 и устойчивост на страните при кризи. По този повод на територията на страната ще действа План за възстановяване и устойчивост на България за периода 2021 – 2027 г., който ще допълва финансирането по Кохезионните фондове (КФ), Европейски социален фонд (ЕСФ) и Фонд за регионално развитие (ФРР). В него допълнително са предвидени средства за модерно здравеопазване, образование и социални услуги.

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

Със средна готовност са 2 проекта в областта на:

- Преработката на земеделски продукти – създаване на камера за плодове и зеленчуци, както и сушилня за плодове в с.Климентово. Проекта предвижда и създаване на трайни плодови насаждения. За тази цел е изготвен агроплан и е издаден документ за водоползване;
- Културната инфраструктура – този проект предвижда довършителни и ремонтни дейности на летния театър в с.Обединение, където ще се провежда национален събор - надпяване и др. празници. За него има изготвена количествено-стойностна сметка за строителство, както и получени оферти от строителни фирми, но няма посочена прогнозна стойност.

Висока проектна готовност се наблюдава при проекти в областта на образованието:

- Закупуване на трактор за провеждане на обучения в СУ „Цанко Церковски“ гр. Полски Тръмбеш. По проекта са изготвени технически характеристики на необходимата машина, на базата на които е направено пазарно проучване, в резултат, на което има получени оферти за земеделска техника от потенциални доставчици;
- Саниране на сградата на детската градина „Незабравка“ в с. Петко Каравелово. Проектът предвижда още подмяна на котела за отопление на нафта с котел на пелети. Освен това е необходимо да се асфалтира улицата водеща до входа на ДГ, като се поставят и пътни знаци. По проекта има изготвена строителна документация, технологичен проект, количествено-стойностна сметка, разрешително за строеж, технически характеристики на необходимото оборудване, както и оферти от строителни фирми и доставчици.

Проектната готовност е важна при изготвяне на ПИРО, тъй като реализацията на проектите трябва да стане във времето до 2027 г. В тази връзка е добре проектите, които са с висока и средна готовност да бъдат реализирани в първите години, а тези с ниска и нулева в следващите години на програмния период.

От изложеното до момента става ясно, че в рамките на проучването са генерирани 41 проекта от 22 участника с прогнозна стойност малко над 3 975 070,00 лева. Прогнозните стойности на проектите с висока и средна готовност са много по-точни и близки до реалността, в сравнение с тези, които имат ниска и нулева проектна готовност. Причините за това са, че за идеите с висока и средна готовност са изготвени количествено-стойностни сметки и/или са събрани оферти от изпълнители и доставчици. За по-голямата част от проектите обаче това не е направено и посочените прогнозни стойности са плод на субективното виждане на участниците в проучването, което носи риск за голямо отклонение в обема и цените на пазара. При подготовката на ПИРО прогнозните стойности на проектите са важни, тъй като от това зависи степента на реалистичност и надеждност при планирането, финансовото обезпечаване и определяне на източниците на финансиране във времето. Ето защо при подбор на проекти в ПИРО е важно на каква база е определена прогнозната стойност.

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

От диаграмата по-долу се вижда, че 34% от общия прогнозен бюджет са необходими за образователна инфраструктура. Всички генерирани проекта в тази сфера обаче са с ниска проектна готовност. Това означава, че ако бъдат избрани и заложили в ПИРО те ще трябва да бъдат подготвени през първата половина на програмния период 2021 – 2027 г., а през втората реализирани.

Втори по дял от общия бюджет са проектите за културна инфраструктура (28%). В тази област има генерирани 6 проекта, един от които е със средна степен на готовност (описан по-горе), а останалите 5 с нулева и ниска проектна готовност.

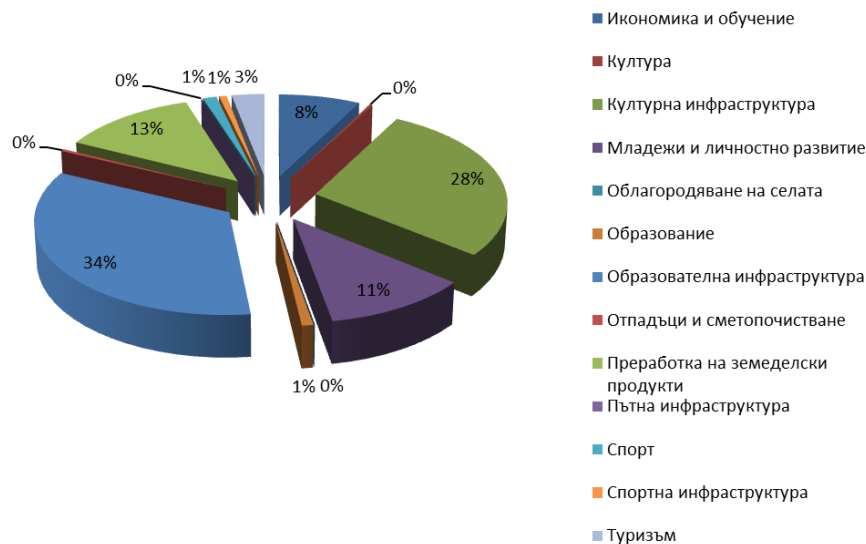
Трети по дял са проектите за преработка на земеделски продукти (13%) и веднага след тях са младежките проекти и личностното развитие с дял от 11%. В тези области има генериран един проект със средна готовност описан по-горе.

Близо 50% от всички подадени проекти (20 бр.) са без посочена прогнозна стойност. Това може да означава, че хората които са ги предложили нямат никаква идея за стойността на инвестицията и е необходимо да се направи преценка за полезността, целесъобразността, реалистичността и ефективността на всеки един проект преди да бъде избран и заложен в ПИРО.

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

Дял от общия прогнозен бюджет по област на въздействие

От диаграмата по-долу се вижда, че една трета от предложените проекти предвижда строително-монтажни работи (14 бр.), а всеки четвърти проект планира придобиване на машини/съоръжения/оборудване (11 бр.). Това са инвестиции в дълготрайни материални активи с дълъг срок на полезност, което е свързано с обновяване на съществуващата инфраструктура, изграждане на нова такава, както и енергийна ефективност, щадяща околната среда.

В какво смятате да инвестирате?

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

Прави впечатление, че 4 проекта ще правят обучения и внедряват иновации. В същото време нито един не планира дигитализация и въвеждане на софтуер, но пък друг смята да инвестира във възобновяеми енергийни източници. Това от една страна говори за степента на технологичност и стремеж към икономика на знанието.

Избрани проекти

На 16 и 17 декември 2020 г. се проведеха работни срещи с екипа за изготвяне на ПИРО, общинска администрация и съвместна среща с екипа на община Свищов за определяне на зони за развитие, маркиране на общи инициативи и съвместни проекти на двете общини.

На 28.07.2021 г. в гр. Полски Тръмбеш се проведе поредна работна среща на вътрешната група за подготовка на ПИРО. На тази среща бяха представени и обсъдени резултатите от анкетното проучване, работните срещи, интервютата и генерираните проекти. Участниците в срещата бяха запознати с европейските фондове и програми, които могат да финансират ПИРО за периода 2021 – 2027 г. В рамките на тези срещи бяха генерирани още проекти и идеи за развитие. Така предложените проекти станаха общо 53. В резултат на това се определиха проектите и зоните на въздействие, които ще бъдат заложили в ПИРО на община Полски Тръмбеш за периода 2021 – 2027 г.

ПРИЛОЖЕНИЕ №4

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ
НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

№	Дейност/проектна идея*	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Собствени средства - Общински бюджет	Отн. дял (%)	Републикански бюджет	Отн. дял (%)	Средства от ЕС	Отн. дял (%)	Други източници	Отн. дял (%)	ОБЩО в лв.
1	Подпомагане на млади фермери и земеделски производители	50 000,00	СВОМР, общински бюджет	2 500,00	5%	3 750,00	8%	18 750,00	38%	25 000,00	50%	50 000,00
2	Семеен бизнес в неземеделски дейности	300 000,00	СВОМР, СПРЗСР	9 000,00	3%	27 000,00	9%	144 000,00	48%	120 000,00	40%	300 000,00
3	Ивестиции в ресурсна и енергийна ефективност в предприятията	900 000,00	НПВУРБ, КИП, СВОМР	-	0%	135 000,00	15%	675 000,00	75%	90 000,00	10%	900 000,00
4	Нови технологии и добри практики в кръговата икономика	50 000,00	НПВУРБ, КИП, СВОМР, държавен и общински бюджет	2 500,00	5%	7 500,00	15%	37 500,00	75%	2 500,00	5%	50 000,00
5	Подкрепа за развитие на предприемаческата екосистема, вкл. привличане на чуждестранни инвестиции	50 000,00	Общински бюджет	50 000,00	100%	-	0%	-	0%	-	0%	50 000,00
6	Развитие на логистични центрове и услуги, които да обслужват бъдещия трафик от АМ "Хемус" и АМ "Русе - Велико Търново".	10 000,00	общински бюджет	10 000,00	100%	-	0%	-	0%	-	0%	10 000,00
7	Развитие на туризма и стимулиране на балнеоложки и СПА туризъм	530 000,00	НПВУРБ, ЕЗФРСР, ТГС държавен и общински бюджет	53 000,00	10%	79 500,00	15%	397 500,00	75%	-	0%	530 000,00
8	Проект "Подобряване на ВиК мрежата"	32 000 000,00	ПОС, ВиК "Йовковци", държавен и общински бюджет	1 600 000,00	5%	4 800 000,00	15%	24 000 000,00	75%	1 600 000,00	5%	32 000 000,00

ПРИЛОЖЕНИЕ №4

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

№	Дейност/проектна идея*	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Собствени средства - Общински бюджет	Отн. дял (%)	Републикански бюджет	Отн. дял (%)	Средства от ЕС	Отн. дял (%)	Други източници	Отн. дял (%)	ОБЩО в лв.
9	Проект "Превантивни дейности за предпазване от наводнения"	1 070 000,00	ПОС, ЕЗФРСР, общински бюджет	-	0%	160 500,00	15%	909 500,00	85%	-	0%	1 070 000,00
10	Проект "Насърчаване към екологично земеделие, падащо почвите и водите на територията на община Полски Тръмбеш"	25 000,00	ПОС, ЕЗФРСР, СВОМР на МИГ, общински бюджет	2 500,00	10%	3 750,00	15%	18 750,00	75%	-	0%	25 000,00
11	Проект "Инвестиции в техника и оборудване за сметосъбиране"	900 000,00	ПОС, общински бюджет	90 000,00	10%	135 000,00	15%	675 000,00	75%	-	0%	900 000,00
12	Дейности за сепариране, рециклиране и обработка на отпадъци. Дейности по подготовка за повторна употреба и рециклиране	1 950 000,00	ПОС, НПВУРБ, общински бюджет	195 000,00	10%	292 500,00	15%	1 462 500,00	75%	-	0%	1 950 000,00
13	Подобряване базата от знания и повишаване осведомеността за отпадъците	50 000,00	ПОС, НПВУРБ, общински бюджет	5 000,00	10%	7 500,00	15%	37 500,00	75%	-	0%	50 000,00
14	Проект "Подобряване на енергийната ефективност на общински хотел "Есперанто", гр. Полски Тръмбеш	320 000,00	ЕЗФРСР, НПВУРБ, държавен и общински бюджет	32 000,00	10%	48 000,00	15%	240 000,00	75%	-	0%	320 000,00
15	Проект "Подобряване на енергийната ефективност на сградата на СБПР „Минерални бани“ – гр. Полски Тръмбеш"	515 000,00	НПВУРБ, държавен и общински бюджет	25 750,00	5%	77 250,00	15%	412 000,00	80%	-	0%	515 000,00
16	Подобряване на енергийните характеристики на методите за отоплението на сградата на Общинска администрация на Полски Тръмбеш	90 000,00	ЕЗФРСР, НПВУРБ, държавен и общински бюджет	4 500,00	5%	13 500,00	15%	72 000,00	80%	-	0%	90 000,00

ПРИЛОЖЕНИЕ №4

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

№	Дейност/проектна идея*	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Собствени средства - Общински бюджет	Отн. дял (%)	Републикански бюджет	Отн. дял (%)	Средства от ЕС	Отн. дял (%)	Други източници	Отн. дял (%)	ОБЩО в лв.
17	Въвеждане на възобновяеми енергийни източници в сгради общинска собственост	500 000,00	ЕЗФРСР, НПВУРБ, държавен и общински бюджет	50 000,00	10%	75 000,00	15%	375 000,00	75%	-	0%	500 000,00
18	Енергийна ефективност на многофамилни жилищни сгради	6 750 000,00	НПВУРБ, държавен и общински бюджет	-	0%	1 012 500,00	15%	5 400 000,00	80%	337 500,00	5%	6 750 000,00
19	Енергийна ефективност на еднофамилни жилищни сгради	600 000,00	НПВУРБ, държавен и общински бюджет	-	0%	72 000,00	12%	288 000,00	48%	240 000,00	40%	600 000,00
20	Основен ремонт на улици от градската улична мрежа и част от прилежащите съоръжения в гр. Полски Тръмбеш	13 486 866,00	ЕЗФРСР, НПВУРБ, държавен и общински бюджет	674 343,30	5,0%	2 023 029,90	15,0%	10 789 492,80	80,0%	-	0,0%	13 486 866,00
21	Подобряване и разширяване на обществените територии за отдих и развлечение в град Полски Тръмбеш	424 208,00	ЕЗФРСР, НПВУРБ, общински бюджет	21 210,40	5%	63 631,20	15%	339 366,40	80%	-	0%	424 208,00
22	Градска мобилност	1 000 000,00	ЕЗФРСР, НПВУРБ, общински бюджет	50 000,00	5%	150 000,00	15%	800 000,00	80%	-	0%	1 000 000,00
23	Проект „Модернизация на уличното осветление“	900 000,00	ЕЗФРСР, НПВУРБ, държавен и общински бюджет	-	0%	135 000,00	15%	765 000,00	85%	-	0%	900 000,00
24	Проект "Реконструкция на улици в с. Страхилово"	1 142 797,00	ЕЗФРСР, НПВУРБ, държавен и общински бюджет	-	0%	171 419,55	15%	971 377,45	85%	-	0%	1 142 797,00

ПРИЛОЖЕНИЕ №4

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ
НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

№	Дейност/проектна идея*	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Собствени средства - Общински бюджет	Отн. дял (%)	Републикански бюджет	Отн. дял (%)	Средства от ЕС	Отн. дял (%)	Други източници	Отн. дял (%)	ОБЩО в лв.
25	Проект "Ремонт на улици в с. Павел"	1 000 000,00	ЕЗФРСР, НПВУРБ, държавен и общински бюджет	-	0%	150 000,00	15%	850 000,00	85%	-	0%	1 000 000,00
26	Проект "Ремонт на улици в с. Вързулица"	600 000,00	ЕЗФРСР, НПВУРБ, държавен и общински бюджет	-	0%	90 000,00	15%	510 000,00	85%	-	0%	600 000,00
27	Рехабилитация на общински път VTR 1234 /III-502, Полски Тръмбеш-Обединение/-Иванча /III-504/	2 000 000,00	ЕЗФРСР, НПВУРБ, държавен и общински бюджет	-	0%	300 000,00	15%	1 700 000,00	85%	-	0%	2 000 000,00
28	Рехабилитация на общински път VTR 1232 /III-502/ гр.Полски Тръмбеш-Раданово /I-5/	1 500 000,00	ЕЗФРСР, НПВУРБ, държавен и общински бюджет	-	0%	225 000,00	15%	1 275 000,00	85%	-	0%	1 500 000,00
29	Рехабилитация на общински път VTR 1235 /III-504/ Стефан Стамболово- Полски Сеновец/I-5/	3 800 000,00	ЕЗФРСР, НПВУРБ, държавен и общински бюджет	-	0%	570 000,00	15%	3 230 000,00	85%	-	0%	3 800 000,00
30	Проект "Ремонт на Народно читалище "Изгрев 1900", с. Павел"	203 377,00	ЕЗФРСР, НПВУРБ, общински бюджет	-	0%	30 506,55	15%	172 870,45	85%	-	0%	203 377,00
31	Проект "Подобряване и разширяване на дейността на НЧ "Отец Паисий 1905", гр. Полски Тръмбеш"	600 000,00	ЕЗФРСР, НПВУРБ, общински бюджет	-	0%	90 000,00	15%	510 000,00	85%	-	0%	600 000,00
32	Проект "Повишаване на енергийната ефективност на НЧ Надежда 1883, с. Полски Сеновец"	550 000,00	ЕЗФРСР, НПВУРБ, общински бюджет	-	0%	82 500,00	15%	467 500,00	85%	-	0%	550 000,00

ПРИЛОЖЕНИЕ №4

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

№	Дейност/проектна идея*	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Собствени средства - Общински бюджет	Отн. дял (%)	Републикански бюджет	Отн. дял (%)	Средства от ЕС	Отн. дял (%)	Други източници	Отн. дял (%)	ОБЩО в лв.
33	Проект "Развитие на местните обичаи и културната дейност в с. Обединение"	100 000,00	ЕЗФРСР, СВОМР на МИГ, общински бюджет	-	0%	15 000,00	15%	85 000,00	85%	-	0%	100 000,00
34	Проект "От древността до наши дни"	200 000,00	ТГС Румъния-България, Министерство на културата, общински бюджет	10 000,00	5%	30 000,00	15%	160 000,00	80%	-	0%	200 000,00
35	Проект "Местните традиции - мост между етническите групи на територията на община Полски Тръмбеш"	50 000,00	ТГС Румъния-България, Министерство на културата, общински бюджет	2 500,00	5%	7 500,00	15%	40 000,00	80%	-	0%	50 000,00
36	Внедряване на иновативни методи и технологии за болнично и извънболнично лечение.	300 000,00	ПРР, НПВУРБ, държавен и общински бюджет	30 000,00	10%	45 000,00	15%	225 000,00	75%	-	0%	300 000,00
37	Проект "Повишаване на здравната култура"	10 000,00	ПРР, НПВУРБ, държавен и общински бюджет	1 000,00	10%	1 500,00	15%	7 500,00	75%	-	0%	10 000,00
38	Проект "Интегрирана социална и здравна услуга"	50 000,00	ОПРЧР, НПВУРБ, държавен и общински бюджет	-	0%	7 500,00	15%	42 500,00	85%	-	0%	50 000,00
39	Проект "Подобряване на сътрудничеството между местните жители и социалните и здравни институциите"	100 000,00	ОПРЧР, НПВУРБ, държавен и общински бюджет	-	0%	15 000,00	15%	85 000,00	85%	-	0%	100 000,00
40	Проект "Нови социални услуги"	150 000,00	ОПРЧР, НПВУРБ, държавен и общински бюджет	-	0%	22 500,00	15%	127 500,00	85%	-	0%	150 000,00

ПРИЛОЖЕНИЕ №4

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ
НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

№	Дейност/проектна идея*	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Собствени средства - Общински бюджет	Отн. дял (%)	Републикански бюджет	Отн. дял (%)	Средства от ЕС	Отн. дял (%)	Други източници	Отн. дял (%)	ОБЩО в лв.
41	Проект "Модернизация на учебната практика в СУ "Цанко Церковски"	230 000,00	ЕЗФРСР, СВОМР, държавен и общински бюджет	-	0%	34 500,00	15%	195 500,00	85%	-	0%	230 000,00
42	Проект "Създаване на нова STEM среда за учене"	100 000,00	НПВУРБ, Програма "Образование", държавен и общински бюджет	-	0%	15 000,00	15%	85 000,00	85%	-	0%	100 000,00
43	Проект "Учене през целия живот"	50 000,00	ОПРЧР, общински бюджет	-	0%	7 500,00	15%	42 500,00	85%	-	0%	50 000,00
44	Осигуряване на заетост на млади хора по целеви програми	50 000,00	ОПРЧР, общински бюджет	-	0%	7 500,00	15%	42 500,00	85%	-	0%	50 000,00
45	Насърчаване и подпомагане развитието на млади хора в областта на културата, науката и спорта	50 000,00	ОПРЧР, ТГС, Еразъм +, общински бюджет	-	0%	7 500,00	15%	42 500,00	85%	-	0%	50 000,00
46	Проект "Обучение и добри практики за младежко развитие"	120 000,00	Еразъм +, ОПНОИР, общински бюджет	-	0%	18 000,00	15%	102 000,00	85%	-	0%	120 000,00
47	Проект "Спорт на открито"	150 000,00	ЕЗФРСР, СВОМР, държавен и общински бюджет	-	0%	22 500,00	15%	127 500,00	85%	-	0%	150 000,00
48	Проект "Популяризиране на спорта и развитие на спортна култура"	30 000,00	ЕЗФРСР, СВОМР, държавен и общински бюджет	-	0%	4 500,00	15%	25 500,00	85%	-	0%	30 000,00

ПРИЛОЖЕНИЕ №4

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

№	Дейност/проектна идея*	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Собствени средства - Общински бюджет	Отн. дял (%)	Републикански бюджет	Отн. дял (%)	Средства от ЕС	Отн. дял (%)	Други източници	Отн. дял (%)	ОБЩО в лв.
49	Проект "Е - Община"	180 000,00	Общински бюджет, фондове от ЕС и други донори	9 000,00	5%	27 000,00	15%	144 000,00	80%	-	0%	180 000,00
50	Проект "Повишаване капацитета за управление"	60 000,00	Общински бюджет, фондове от ЕС и други донори	3 000,00	5%	9 000,00	15%	48 000,00	80%	-	0%	60 000,00
51	Проект "Гражданско участие в местното управление"	70 000,00	Общински бюджет, фондове от ЕС и други донори	3 500,00	5%	10 500,00	15%	56 000,00	80%	-	0%	70 000,00
52	Подготовка на СВМР на МИГ "Павликени - Полски Тръмбеш" 2021 - 2027	50 000,00	Общински бюджет, фондове от ЕС и други донори	-	0%	7 500,00	15%	42 500,00	85%	-	0%	50 000,00
53	Дейности по сътрудничество с местни и международни партньори	50 000,00	Общински бюджет, фондове от ЕС и други донори	2 500,00	5%	7 500,00	15%	40 000,00	80%	-	0%	50 000,00
		76 017 248,00		2 938 803,70	4%	11 353 837,20	15%	59 309 607,10	78%	2 415 000,00	3%	76 017 248,00

ПЛАН ЗА ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ПОЛСКИ ТРЪМБЕШ 2021 – 2027 г.

Изводи и заключения

Предвид изложеното по-горе можем да направим следните изводи и заключения:

- Развитието на местната общност пряко зависи от прилагането на ефективна политика за транспортна свързаност. Това по същество е един от най-важните приоритети не само на държавата, но и на ЕС, но в случая с община Полски Тръмбеш се очертава като важна основа за цялостното ѝ социално и икономическо развитие;
- Налице е административен капацитет за прилагане на всички секторни политики, свързани с ПИРО 2021-2027, но е необходимо да се работи за широк социален формат, чрез включването на лидерите на всички професионални общности при реализацията на плана;
- Необходимо е да се търсят и прилагат всички възможни формати за намаляване на дезинтеграцията между общинския център и селата чрез увеличаване на селските кметове и бизнеса в провеждането на местните политики;
- Политиките в областта на образованието, културата и спорта са ключови лостове за интеграцията на местната общност;
- Необходимо е да се засилят и обогатят разнородните форми на сътрудничество на община Полски Тръмбеш със съседните общини (основно община Свищов и община Велико Търново) – така ще се създаде своеобразен териториален коридор за коопериране при реализацията на общи начинания и инициативи;
- Съществуват много условия за разширяване и привличане на потребители на услуги свързани с използването на минералната вода, която да превърне общината в локален балнеологичен център;
- Съществуват неизползвани възможности за развитие на алтернативни селскостопански производства, които да балансират и диверсифицират икономиката на общината;
- Общината предлага възможности за развитие на екологични инициативи, съчетани с културни и спортни събития;
- Налице са възможности за развитие на алтернативни енергийни проекти, свързани с използването на природни енергоизточници;
- Недостатъчно се промотира и подценява културното и най-вече фолклорното наследство на общината;
- Налице са големи социални различия сред отделни етнически и малцинствени групи, които трябва да бъдат преодолявани чрез интегриране на дейности и проекти в областта на образованието, културата и икономиката;